

**commissie mobiliteit, economie en openbaar domein
(MEO)**

Openbare dossierstukken van de vergadering van 11 april 2023

In deze bundel kan u de voor openbaarmaking vatbare dossierstukken bij de volgende mededelingen vinden:

Socio-economische situatieschets van Gent – 2022 (presentatie - met bijlagen voor de raadsleden)

Socio-economische situatieschets van Gent – 2022 (presentatie - met bijlagen voor de raadsleden)

Socio-economische situatieschets van Gent – 2022 (presentatie - met bijlagen voor de raadsleden)

Openbare bijlage(n)

- 20230411_DO_MEO_presentatie_Socio-economische situatieschets.pdf

gent:

Socio-economische situatieschets van Gent 2022

Toelichting commissie MEO door
Dienst Economie en Dienst Werk en Activering

11 april 2023

Inhoudstafel

- > Belgische Economie
- > Gentse Economie
- > Gentse Arbeidsmarkt

gent:

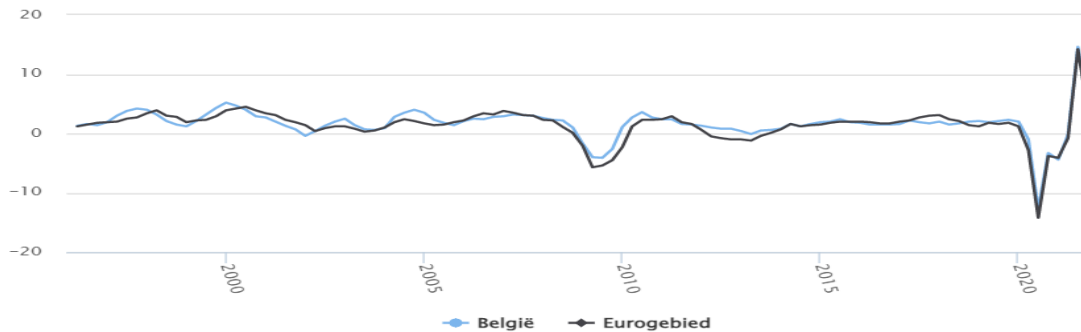

Belgische economie

Nationale conjunctuur

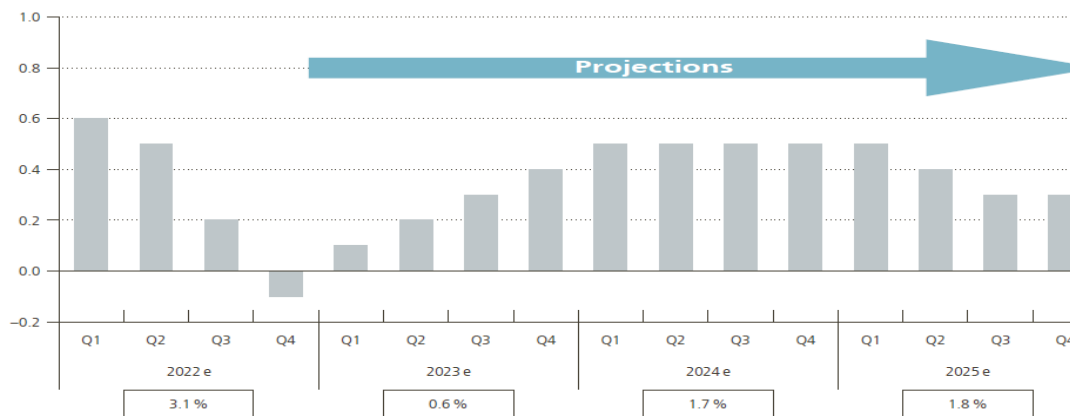
Groei : bruto binnenlands product tegen vaste prijzen

Veranderingspercentage t.o.v. het overeenstemmende kwartaal van het voorgaande jaar, voor seizoen- en kalenderinvloeden gezuiverde cijfers. Bronnen : INR, EC

The Belgian economy remains resilient

(quarter-on-quarter growth of real GDP, percentages, seasonally and working-day adjusted; the numbers in the boxes refer to annual growth)

2020:

> -5,7% grootste na-oorlogse krimp

2021:

> +6,1% uitz. herstel

2022:

> +3,1% verzw. groei (Oekr. & energiecrisis)

Vooruitzichten:

2023:

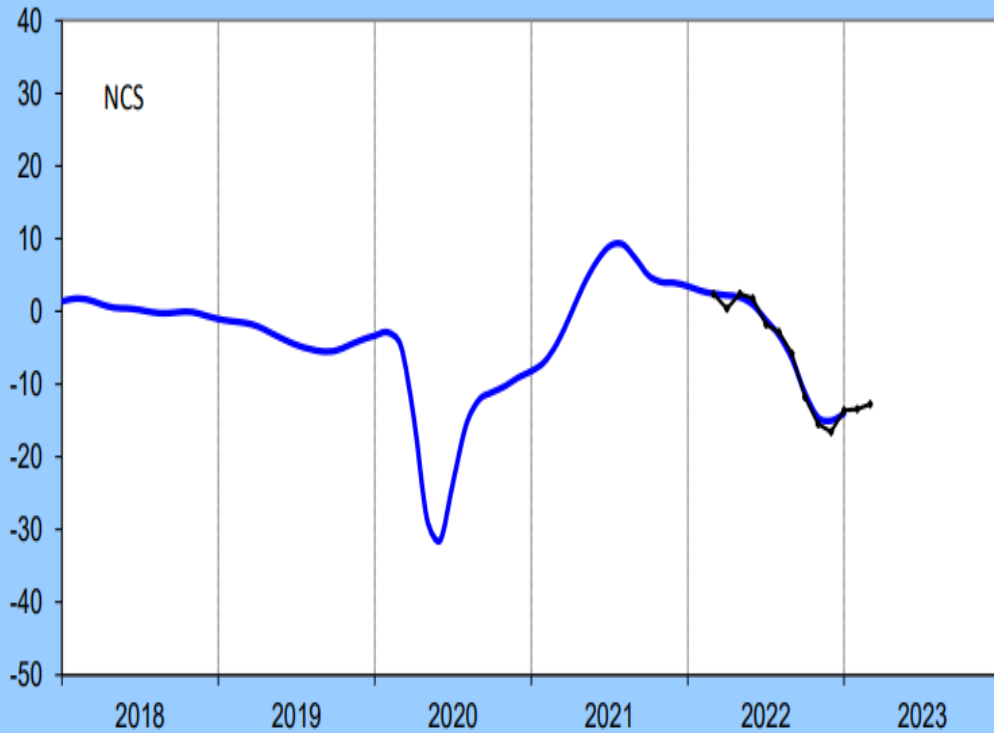
> +0,6 % terugval

2024, 2025:

> +1,7%, + 1,8%

Nationaal ondernemersvertrouwen

ALGEMENE SYNTHETISCHE CURVE

2022:

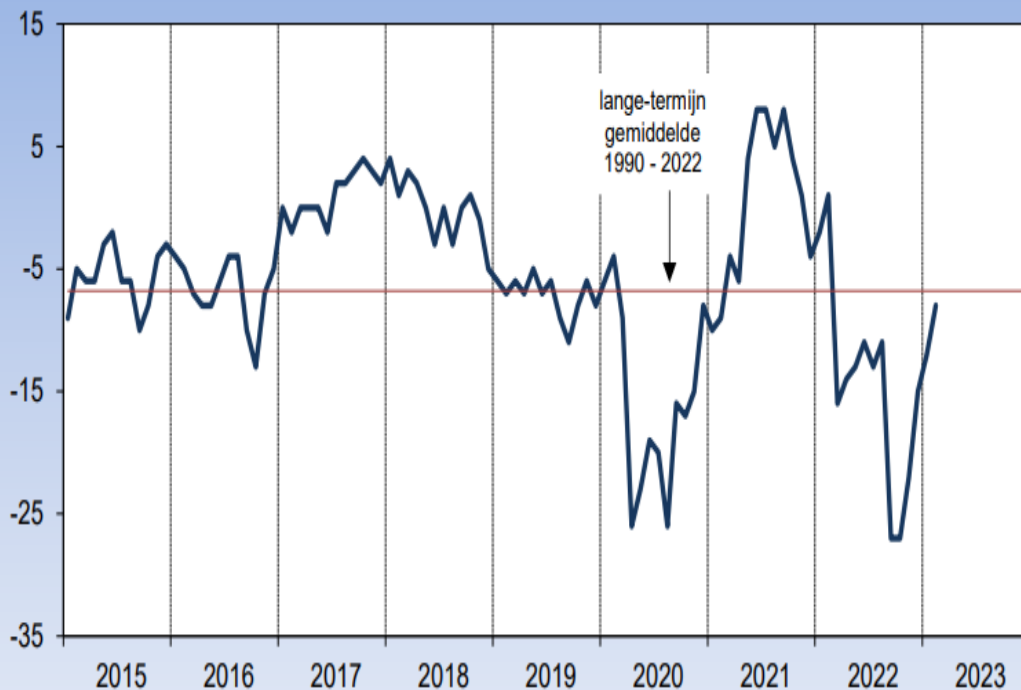
> Dalend

– stijgende inflatie
en bedrijfskosten

> Stabilisering vanaf
najaar

Nationaal consumentenvertrouwen

INDICATOR VAN HET CONSUMENTENVERTROUWEN

Vooruitzichten voor de volgende 12 maanden

2022:

> Dalend en zeer laag niveau

– Inflatie en economische situatie

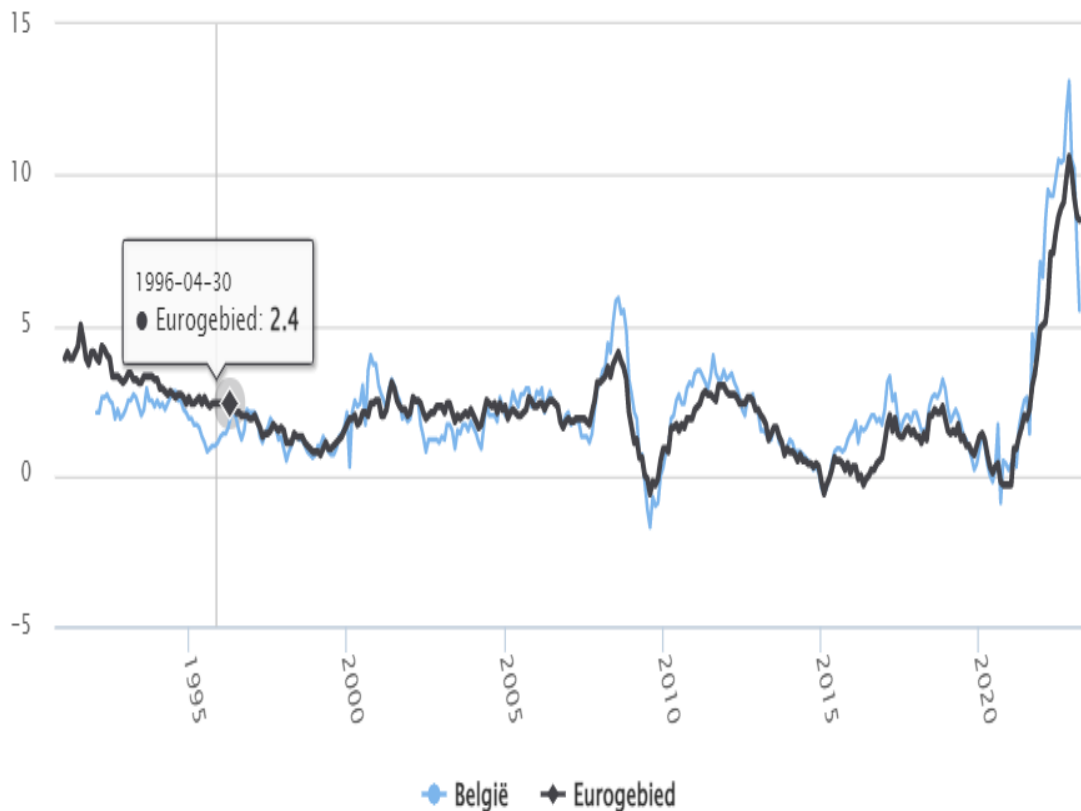
> Laatste 4 maanden: stijgend, herstel

Inflatie

Inflatie : geharmoniseerde consumptieprijnsindex

Veranderingspercentages t.o.v. de overeenstemmende periode van het voorgaande jaar. Bron : EC

2022:

- > Gemiddeld 9,6%
- > Hoogste niveau sinds jaren '70
- > Oktober 2022: piek
- > Stabiliseert

gent:

Gentse economie

Samenstelling Gentse economie

Cijfers Gent – februari 2023 - Graydon

	# ondernemingen	% ondernemingen	# VTE's	% VTE's
Primaire sectoren	223	1%	219	0%
Secundaire sector	4.327	11%	27.598	23%
Tertiaire Sector	22.997	61%	56.759	46%
Quartaire sector	7.979	21%	35.213	29%
Onbekend	2.223	6%	2.537	2%
Eindtotaal	37.749	100%	122.325	100%

Cijfers Vlaanderen – februari 2023 - Graydon

	# ondernemingen	% ondernemingen	# VTE's	% VTE's
Primaire sectoren	30.452	4%	27.609	1%
Secundaire sector	139.202	16%	526.019	24%
Tertiaire Sector	499.683	59%	1.283.539	59%
Quartaire sector	139.529	16%	321.084	15%
Onbekend	40.843	5%	11.626	1%
Eindtotaal	849.709	100%	2.169.877	100%

> Sterke tertiaire sector

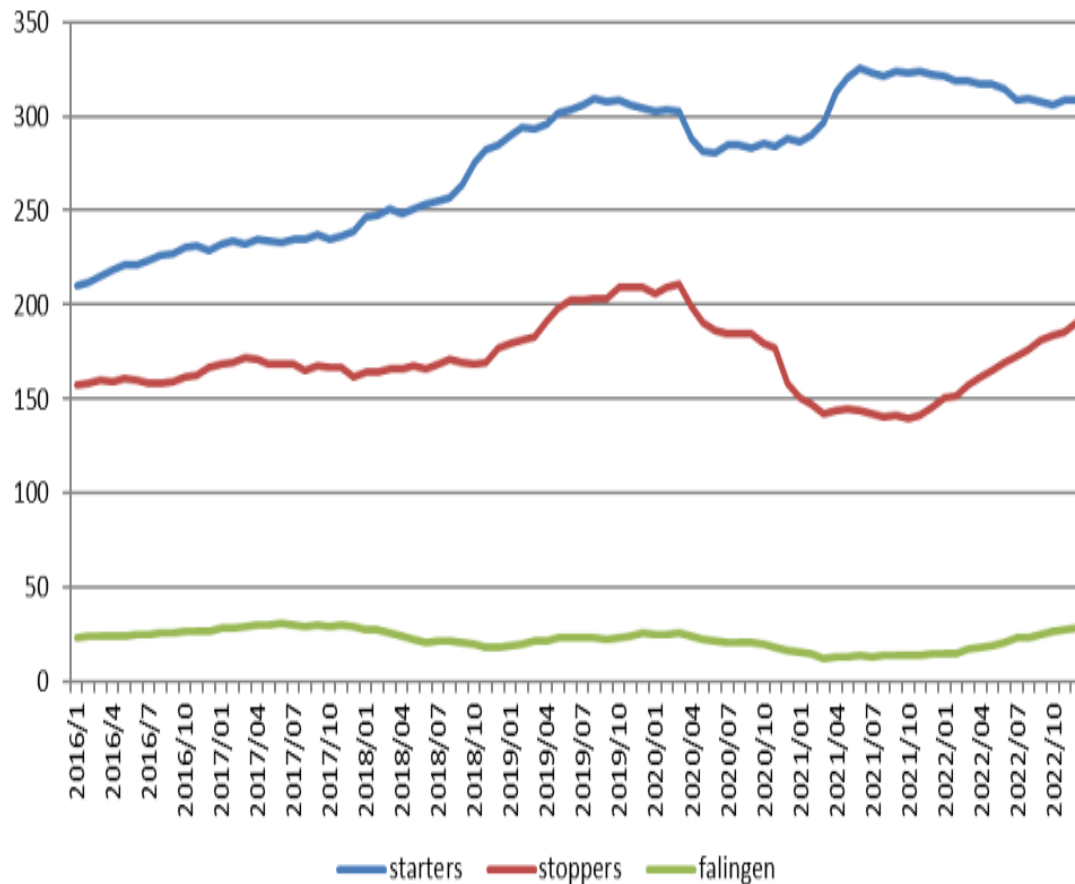
> Bovengemiddeld sterke **quartaire** sector

– Hoger onderwijs, gezondheidszorg

> **Secundaire** sector = 11% van de bedrijven

– → zorgt voor 23% v/d tewerkstelling in Gent.

Gentse demografie ondernemerschap

Starters 2022:

> daling van 4% tov 2021

Faillissementen 2022:

> stijging van 94% tov 2021 (einde moratorium en wegvallen tegemoetkomingen)

Stopzettingen 2022:

> Stijging van 30% tov 2021

Gentse impactmeting - kapitaalsnood

	ROOD (kapitaalsnood) % in kapitaalsnood op totaal aantal bedrijven in de sector	aantal bedrijven in kapitaalsnood
Primaire sector	19%	42
Industrie	40%	601
Nutsvoorzieningen	45%	37
Bouw	34%	981
Groot-en detailhandel	38%	1.520
Logistiek	49%	398
Horeca	70%	1.344
ICT	20%	492
Financiën	54%	652
Immo	39%	562
Wetenschap&vrije beroepen	28%	2.131
Admin	38%	730
Openbaar bestuur	57%	17
Onderwijs	25%	303
Menselijke gezondheidszorg	9%	316
Kunst en Recrea	37%	969
Overige diensten	59%	1.213
Huishoudens als werkgever	97%	30
overige	15%	331
Eindtotaal	34%	12.669

2022:

> Kapitaalsnood Gent =
33,5% (2021 = 22%)

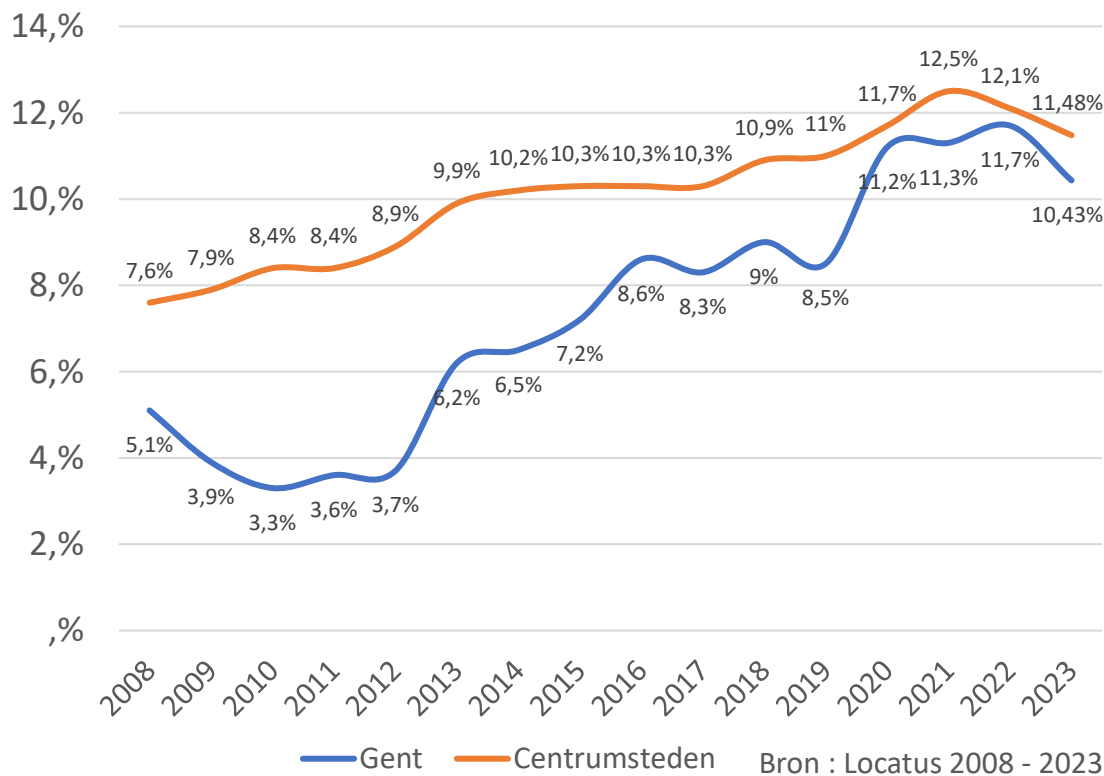
> Kapitaalsnood
Vlaanderen = 29,9%

> Zwaarst
geïmpacteerd
sectoren:

- Horeca
- Logistiek en
transport,
- Financiën en
verzekeringen
- Overige diensten
zoals kappers,
sauna's,...

Leegstand

Leegstandspercentage Gent tov 13 centrumsteden

2022:

> Dalend

> 11,7%

(centrumsteden 12,1%)

Investerings en North Sea Port - 2022

Directe buitenlandse investeringen in Gentse bedrijven = 464 miljoen euro

- > 8,8% van het totale aantal investeringen in Vlaanderen
- > 29 projecten
- > 1.146 nieuw aangekondigde jobs (17,5% van het totale aantal nieuw aangekondigde jobs in Vlaanderen)

Investerings in Gentse start- en scale-ups = 369 miljoen euro

- > Stijging met 80% t.o.v. 2021
- > 45,7% van investeringen risicokapitaal Vlaanderen (806 miljoen euro)

North Sea Port

- > Overslag van 73,6 miljoen ton
- > Stijging met 7% t.o.v. 2021.
- > Recordjaar

Meest competitieve regio's in EU

Rangschikking op een totaal van 234 Europese regio's

Regio's	Rang 2022
 Utrecht	1
 Zuid-Holland	2
 Ile-de-France	3
 Noord-Brabant	4
 Amsterdam (+ omgeving)	5
 Stockholm	6
 Hovedstaden	7
 Gelderland	8
 Brussel, Vlaams-Brabant, Waals-Brabant	9
 Oost-Vlaanderen	10

DS-Infografiek | Bron: Europese Commissie

RCI Oost-Vlaanderen
2022 : 10^e plaats op
234 (2019: 21^e plaats
op 234)

gent:

Gentse arbeidsmarkt

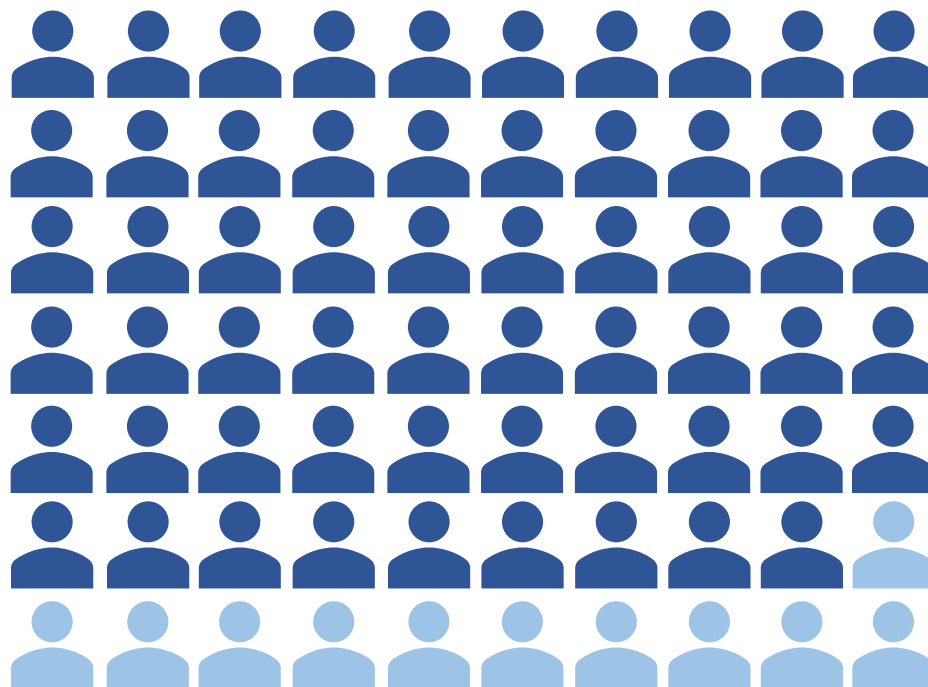
Gentse beroepsbevolking

Per **100** personen (18-64 jaar) zijn er in **Gent**

(N = 170.056 – 31/12/2019)

70 aan het werk

- > **59** loontrekkenden
- > **11** zelfstandigen

Gentse beroepsbevolking

Per **100** personen (18-64 jaar) zijn er in **Gent**

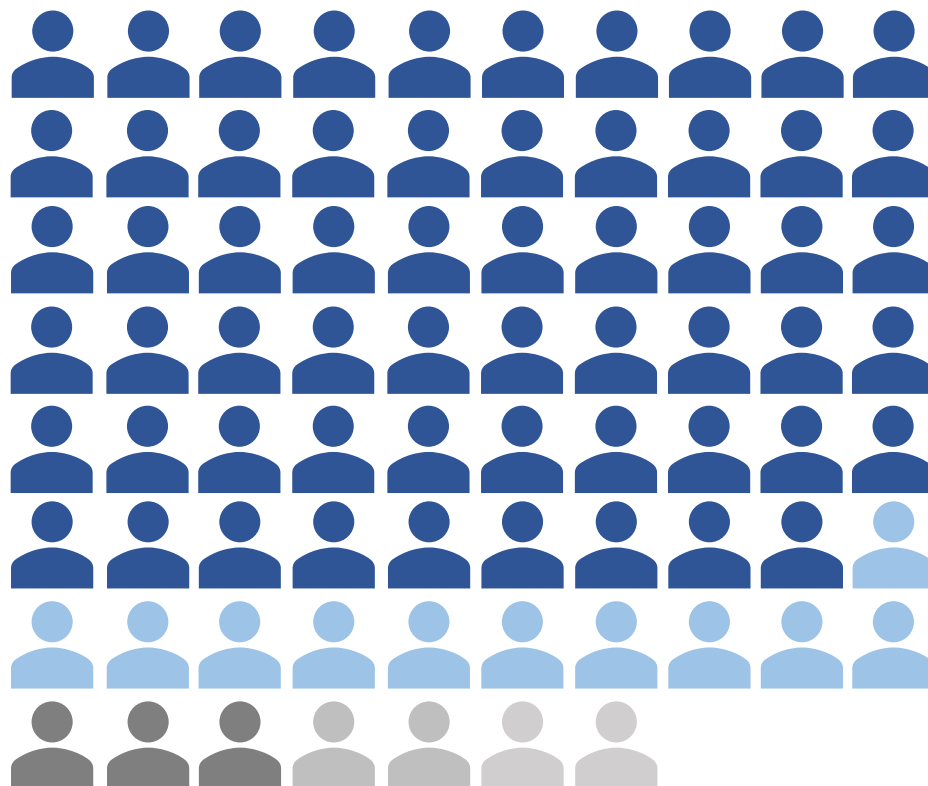
(N = 170.056 – 31/12/2019)

70 aan het werk

- > **59** loontrekkenden
- > **11** zelfstandigen

7 werkzoekend zonder werk

- > **3** werkzoekend na werk/studies
- > **2** leefloners in een werktraject
- > **2** overige (SWT [brugpensioen], ...)

Gentse beroepsbevolking

Per **100** personen (18-64 jaar) zijn er in **Gent**

(N = 170.056 – 31/12/2019)

70 aan het werk

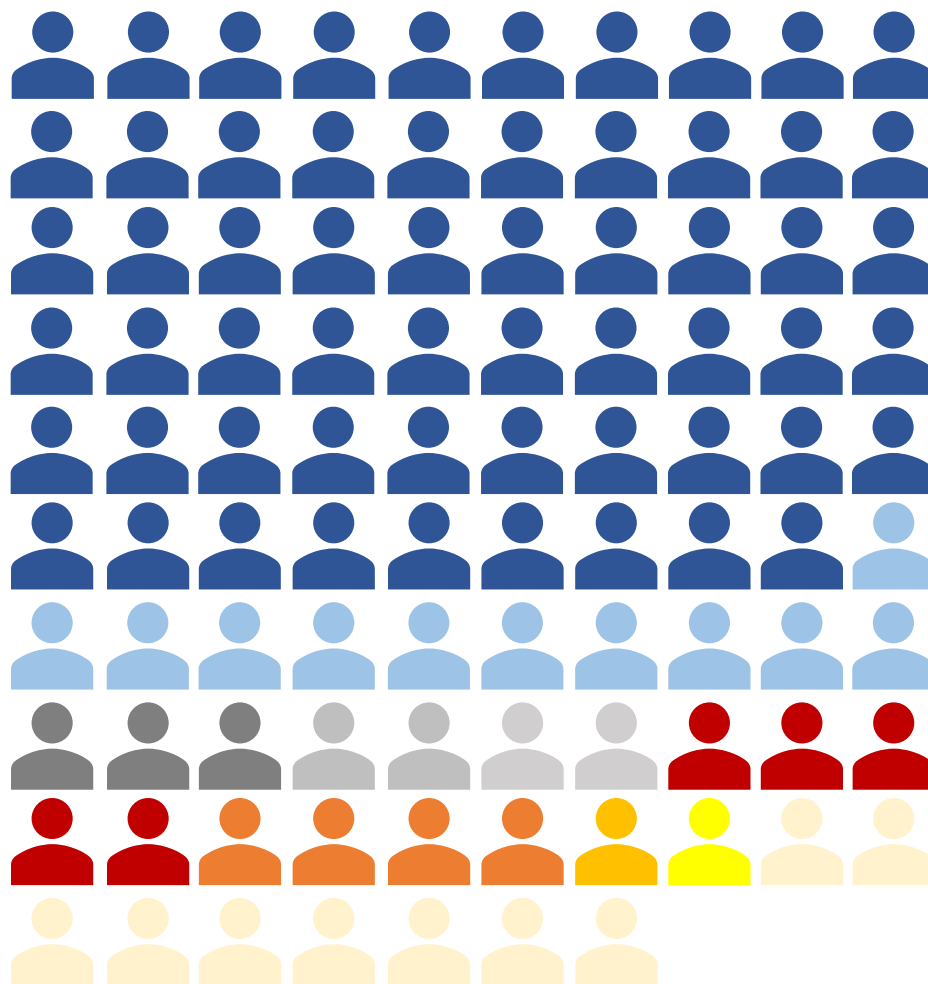
- > **59** loontrekkenden
- > **11** zelfstandigen

7 werkzoekend zonder werk

- > **3** werkzoekend na werk/studies
- > **2** leefloners in een werktraject
- > **2** overige (SWT [brugpensioen], ...)

20 niet onmiddellijk inzetbare niet-beroepsactieven

- > **5** rechtgevende kinderen voor KB
- > **4** arbeidsongeschikten
- > **1** vrijgestelde werkzoekende
- > **1** leefloner
- > **9** overige (loopbaanonderbreking, huismoeders-/vaders, ...)

Gentse beroepsbevolking

Per **100** personen (18-64 jaar) zijn er in **Gent**

(N = 170.056 – 31/12/2019)

70 aan het werk

- > 59 loontrekkenden
- > 11 zelfstandigen

7 werkzoekend zonder werk

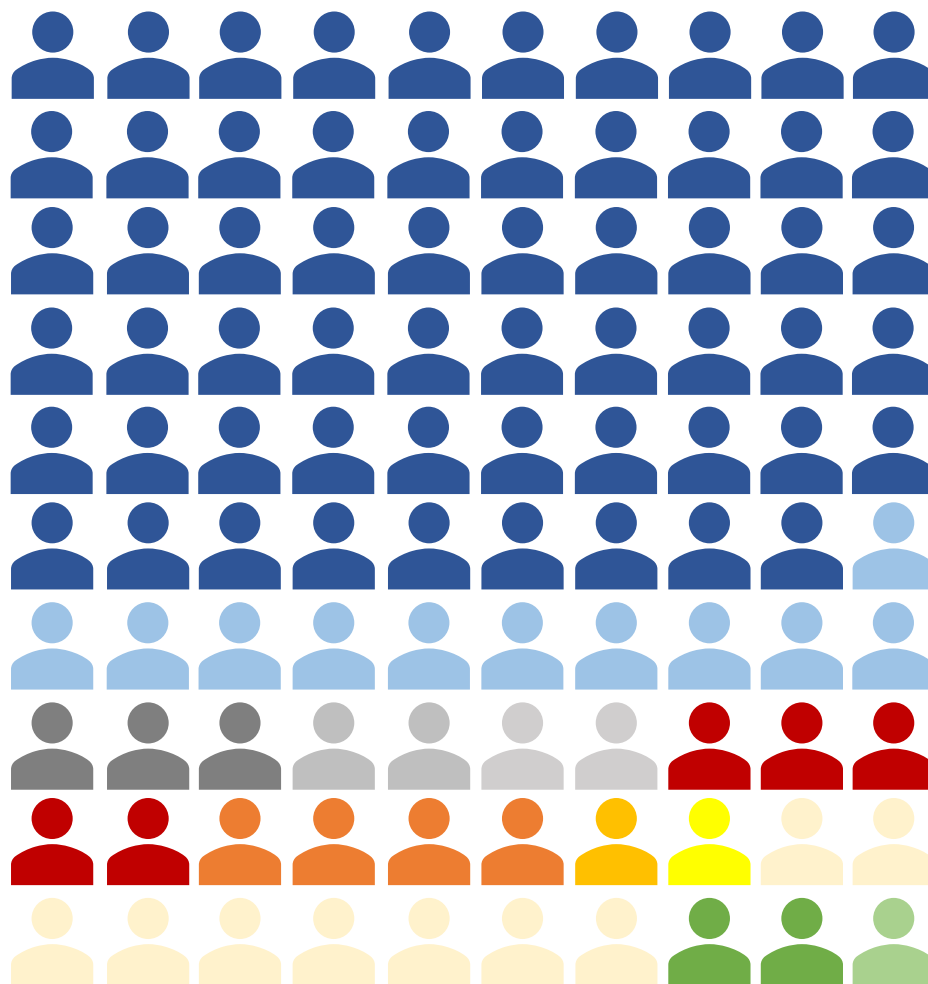
- > 3 werkzoekend na werk/studies
- > 2 leefloners in een werktraject
- > 2 overige (SWT [brugpensioen], ...)

20 niet onmiddellijk inzetbare niet-beroepsactieven

- > 5 rechtgevendende kinderen voor KB
- > 4 arbeidsongeschikten
- > 1 vrijgestelde werkzoekende
- > 1 leefloner
- > 9 overige (loopbaanonderbreking, huismoeders-/vaders, ...)

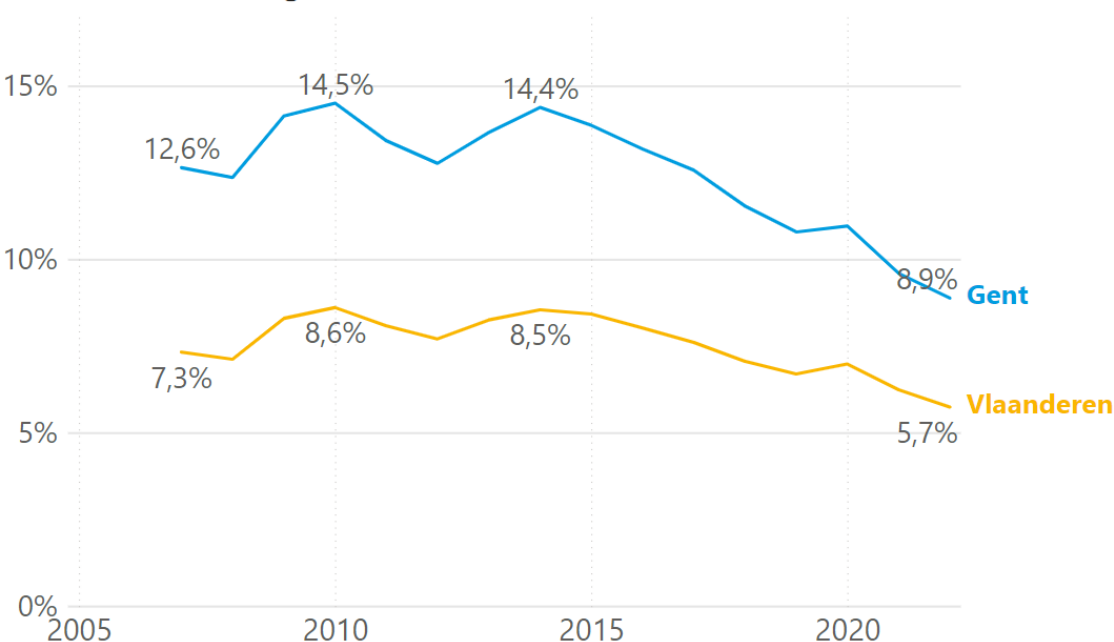
3 niet-inzetbare niet-beroepsactieven

- > 2 gepensioneerden
- > 1 persoon met inkomensvervangende tegemoetkoming (IVT)

Gentse werkzoekenden

Werkzoekendengraad 2007-2022

WZ-graad zeer laag

> Verschil Gent-VL ↘

2022:

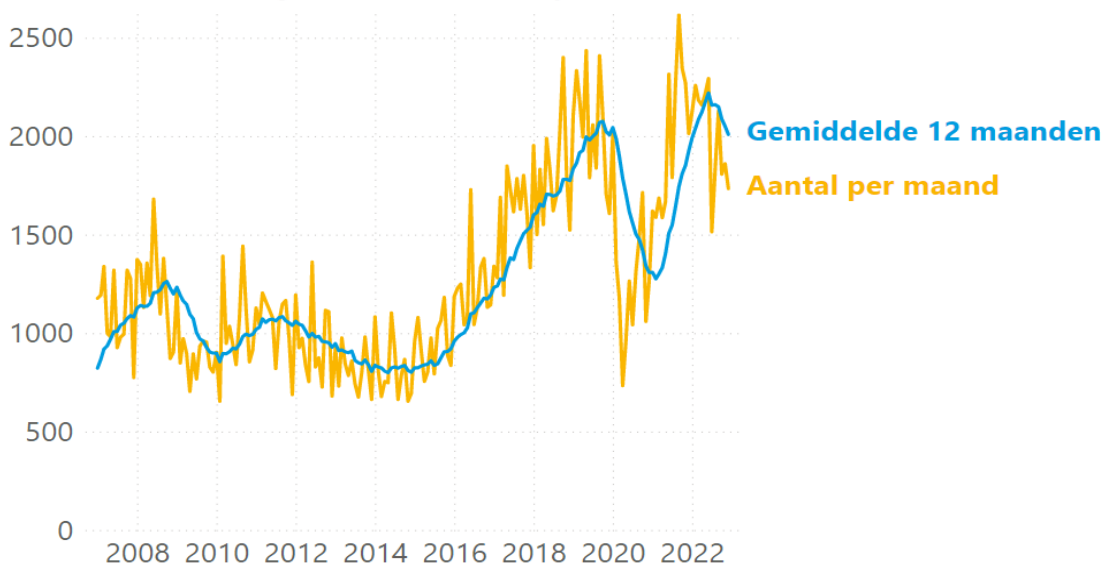
> Daling WZgraad '22
maar stabilisering
eind '22

> # WZW dec 22 > 21

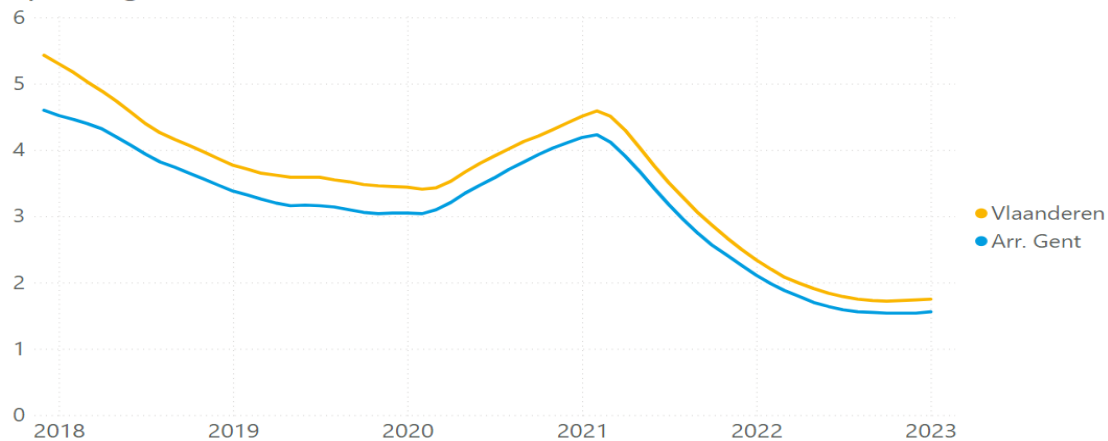
- ↗ # vrouwen
- ↗ jongeren, ↘ 60+
- ↗ midden/
hooggeschoolden
- ↘ langdurig WZW
- ↗ ↗ niet-EU

Arbeidsmarktkrapte

Aantal ontvangen vacatures per maand 2007-2022

Spanningsindicator 2018-2023

AM zeer krap

> Vacatures blijven op historisch hoog niveau

– Ondanks verdere daling in 2022

> Spanningsindicator stabiliseert op zeer laag niveau

– Laag # WZW + hoog # vacatures

– ➔ knelpunteconomie

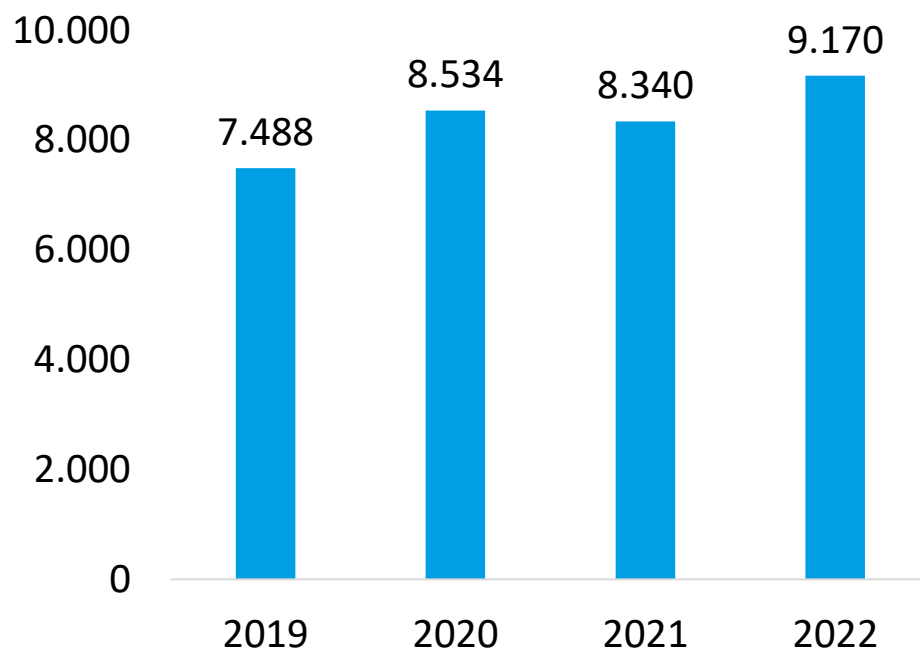
– ↗ #knelpuntberoepen

Impact bij kwetsbare Gentenaars

Na coronacrisis kende 2022 nieuwe crisissen (energie, Oekraïne, ...)

- > Stijging aantal OCMW-hulpvragen
  - Vnl. financiële hulp, o.a. energie & eq. LL Oekraïne
- > Grote instroom bij (eq.) leefloongerechtigden (Oekr.)
  - ! > 2010

Aantal Gentenaren geholpen aan de welzijnsontalen v/d Sociale Dienst

Bedankt voor uw aandacht

Ria Dossche en Yannick Thuy

Ria.Dossche@Stad.Gent & Yannick.Thuy@OCMW.Gent

Socio-economische situatieschets van Gent – 2022 (presentatie - met bijlagen voor de raadsleden)

Openbare bijlage(n)

- 20230411_DO_MEO_socio economische situatieschets Gent 2022.pdf

Socio-economische situatieschets van Gent - 2022

---

30 maart 2023

Sofie Bracke – schepen van Economie
Bram Van Braeckvelt – schepen van Werk
Rudy Coddens – schepen van Sociaal Beleid
Stad Gent

gent:

Colofon

Stad Gent

Dienst Economie en Dienst Werk & Activering

Publicatiedatum

30 maart 2023

Contact

Stefan Vanbroeckhoven en Gudrun Van der Gucht

Postadres

Stad Gent – Dienst Economie en Dienst Werk & Activering
Stadhuis, Botermarkt 1, 9000 Gent

Bezoekadres

Woodrow Wilsonplein 1, 9000 Gent, Stadskantoor (verdiep 2)

Inhoud

1	INLEIDING	4
2	DE BELGISCHE ECONOMIE	5
2.1	ECONOMISCHE GROEI – BRUTO BINNENLANDS PRODUCT	5
2.2	CONSUMENTENVERTROUWEN	6
2.3	ONDERNEMERSVERTROUWEN	7
2.4	BOOST E-COMMERCE	8
3	DE GENTSE ECONOMIE	10
3.1	SAMENSTELLING VAN DE GENTSE ECONOMIE	10
3.2	IMPACT OP DE GENTSE ECONOMIE	12
3.2.1	<i>Startende ondernemers</i>	12
3.2.2	<i>Faillissementen</i>	13
3.2.3	<i>Stopzettingen</i>	15
3.3	IMPACTMETING INFLATIE OP DE GENTSE ECONOMIE	15
3.4	KAPITAALSNOOD	17
3.5	IMPACT OP LEEGSTAND	18
3.6	DIRECTE BUITENLANDSE INVESTERINGEN	21
3.7	BINNENLANDSE INVESTERINGEN	21
3.8	GENTSE TECHNOLOGIESECTOR	22
4	DE GENTSE ARBEIDSMARKT	23
4.1	INLEIDING	23
4.2	WERKENDEN	25
4.3	WERKZOEKENDEN	26
4.3.1	<i>Werkzoekendengraad</i>	26
4.3.2	<i>Kenmerken werkzoekenden zonder werk</i>	28
4.3.3	<i>Werkzoekenden zonder werk volgens beroepsaspiratie</i>	29
4.4	TIJDELIJKE WERKLOZEN	30
4.5	LEEFLOONGERECHTIGDEN EN HULPVVRAGEN OCMW	31
4.5.1	<i>Voorschotten op werkloosheid</i>	32
4.5.2	<i>Impact op (equivalent) leefloongerechtigden</i>	33
4.6	ONTVANGEN VACATURES	34
4.6.1	<i>Ontvangen vacatures per circuit</i>	34
4.6.2	<i>Ontvangen vacatures op lange termijn (NECzUr)</i>	35
4.6.3	<i>Ontvangen vacatures per beroepsgroep</i>	36
4.7	ARBEIDSMARKTKRAPTE	37
4.7.1	<i>Spanningsindicator</i>	37
4.7.2	<i>Knelpuntberoepen</i>	38
5	NORTH SEA PORT	40
5.1	RESULTATEN 2022	40
5.1.1	<i>Goederenoverslag via zeevaart</i>	40
5.1.2	<i>Binnenvaart</i>	41
5.2	CONCLUSIE	41

1 INLEIDING

De voorbije 3 jaren (2020, 2021 en 2022) werden de Gentenaren ondergedompeld in een **globale gezondheids crisis**. Daarbovenop zorgde de oorlog in Oekraïne (start februari 2022) voor een enorme **energiecrisis en** hieraan gekoppelde **inflatie**. Deze schokgolven hebben nog steeds een **zware economische impact** op de Gentse ondernemers en bedrijven. Diverse prognoses en opinies wijzen op **een van de grootste naoorlogse economische crisissen**.

Sinds het voorjaar van 2020 wordt de **socio-economische impact van schokgolven** zoals de coronacrisis ook binnen de Stad Gent **gemonitord**. Zo heeft de Stad in 2020 (mei, juni, augustus 2020), 2021 (januari 2021) en 2022 (januari 2022) een **impactrapportering** opgemaakt aan de hand van dataleverancier Graydon. In september 2020 leidde dit tot een eerste **situatieschets** waarin we een **breder balans opmaakten van de effecten op het socio-economische weefsel**. In februari 2021 volgde de tweede situatieschets en eind januari 2022 werd de derde situatieschets opgemaakt.

Vandaag, eind maart 2023, maken we opnieuw een **situatieschets** op en bekijken we de **breder balans van de effecten op het socio-economische weefsel in Gent**. Net zoals in de voorbije situatieschetsen baseren we ons op diverse beschikbare datasets. Deze situatieschets houdt naast de impact van corona ook rekening met **de impact van de oorlog in Oekraïne én de impact van de energiecrisis en inflatie op de Gentse economie, de arbeidsmarkt en North Sea Port**.

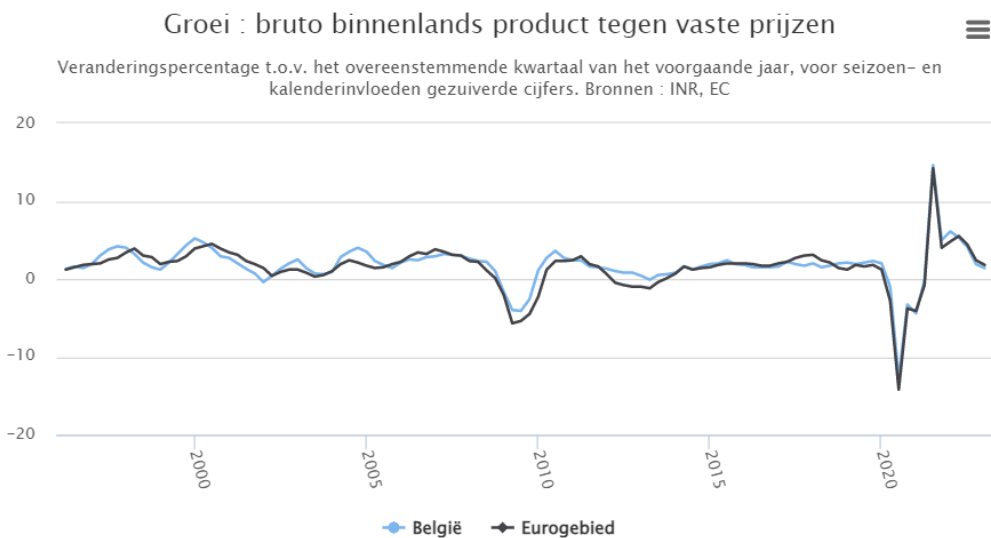
Het is onze doelstelling om ook na deze situatieschets de monitoring verder te zetten en **jaarlijks te rapporteren**, zeker gezien de diverse vertragende effecten die spelen en evoluties op vlak van beleidsmaatregelen.

2 DE BELGISCHE ECONOMIE

In dit hoofdstuk schetsen we een kort beeld van de Belgische economie, meer bepaald het **totale Bruto Binnenlands Product**, het **consumentenvertrouwen**, het **ondernemersvertrouwen** en het **online koopgedrag**. We doen dit aan de hand van data die ons wordt aangereikt door de Nationale Bank van België en de BeCommerce Market Monitor.

2.1 Economische groei – Bruto Binnenlands Product

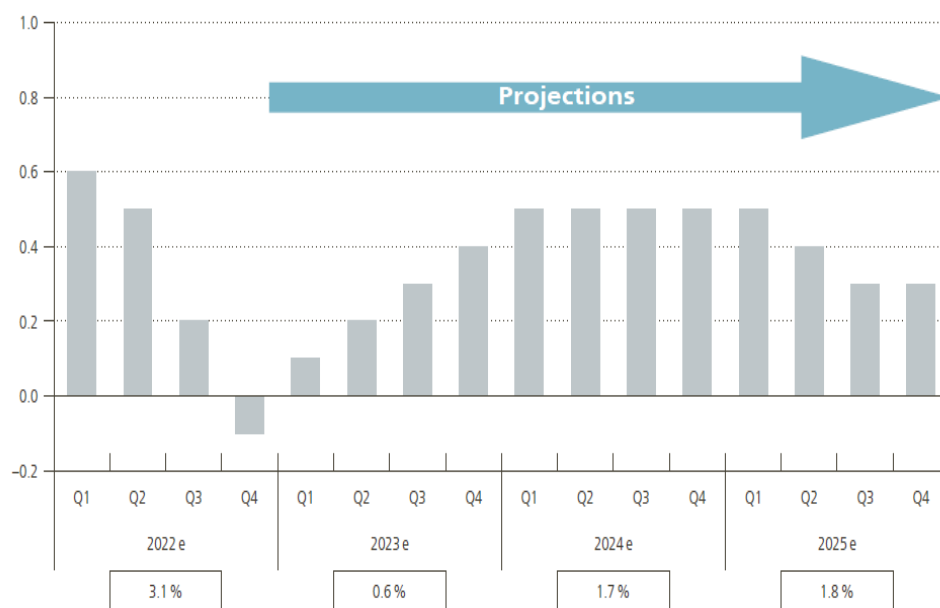
Na de grootste historische krimp (sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog) in 2020 (-5,7%), te wijten aan de coronapandemie, berekende de Nationale Bank van België het totale BBP op een uitzonderlijke groei van 6,1% voor 2021. De groei vertraagde echter in het 4de kwartaal van 2021. Dit was te wijten aan problemen in de toeleveringsketen, de sterke stijging van de energieprijzen en de heropleving van de aanhoudende coronapandemie. Tijdens de eerste jaarhelft van 2022 zette het herstel na de coronapandemie zich toch voort. De start van de oorlog in Oekraïne, eind februari 2022, versterkte echter opnieuw de belemmeringen en verhoogde de inputkosten. De forse stijging van de energieprijzen drukte dan ook de economische opleving in de tweede jaarhelft (de BNP-groei vertraagde tot respectievelijk 0,2% en 0,1% in het derde en vierde kwartaal). **Ondanks de tegenslagen tekende de economie in 2022 toch een groei op van 3,1%**. De groei van het BBP blijft de afgelopen kwartalen echter wel dalen. In 2023 zou de groei tijdelijk teruglopen tot 0,6%, waarna het groeitempo weer opveert tot 1,7% in 2024 en 1,8% in 2025.¹

¹ Bron: Nationale Bank van België

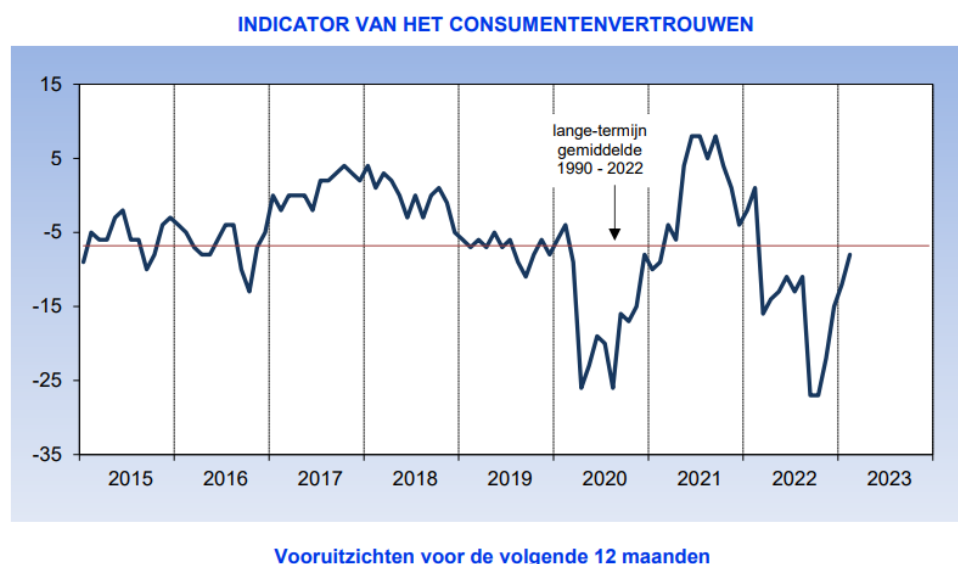
The Belgian economy remains resilient

(quarter-on-quarter growth of real GDP, percentages, seasonally and working-day adjusted; the numbers in the boxes refer to annual growth)

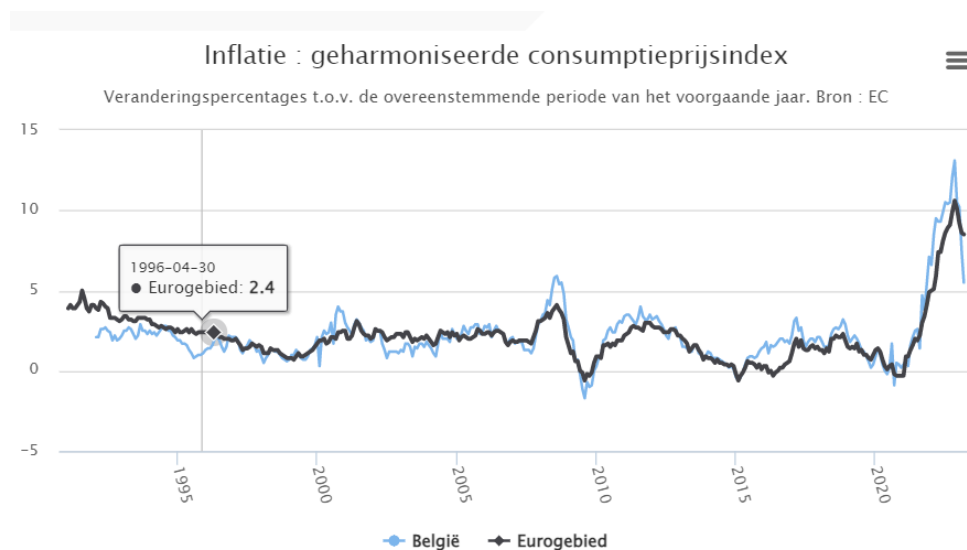
2.2 Consumentenvertrouwen

De sterk gestegen inflatie en algemene economische situatie heeft het vertrouwen van zowel consumenten als ondernemers het afgelopen jaar een stevige knauw gegeven. Ondanks alles zien we **vanaf zomer 2022 een positieve kentering**.

In de afgelopen 4 maanden is de vertrouwensindicator met bijna **20 punten gestegen** en ligt hij dicht tegen zijn langetermijngemiddelde.² Het herstel in februari 2023 kwam tot uiting in alle componenten van de indicator, met uitzondering van de spaarintenties, die licht afnamen. De consumenten formuleerden duidelijk optimistischere vooruitzichten omtrent het verloop van de werkloosheid en, in mindere mate, de algemene economische situatie. De gezinnen verwachten een lichte verbetering van hun financiële situatie en hebben hun spaarintenties voor de komende 12 maanden neerwaarts herzien.

De grootste reden van het verminderde consumentenvertrouwen is de **inflatie**. Zeker voor gezinnen met een grote energiebehoefte zorgen de stijgende prijzen voor een **lager spaarquotiënt**. Nu de prijzen opnieuw stabiliseren, **neemt het consumentenvertrouwen opnieuw toe**.

2.3 Ondernemersvertrouwen

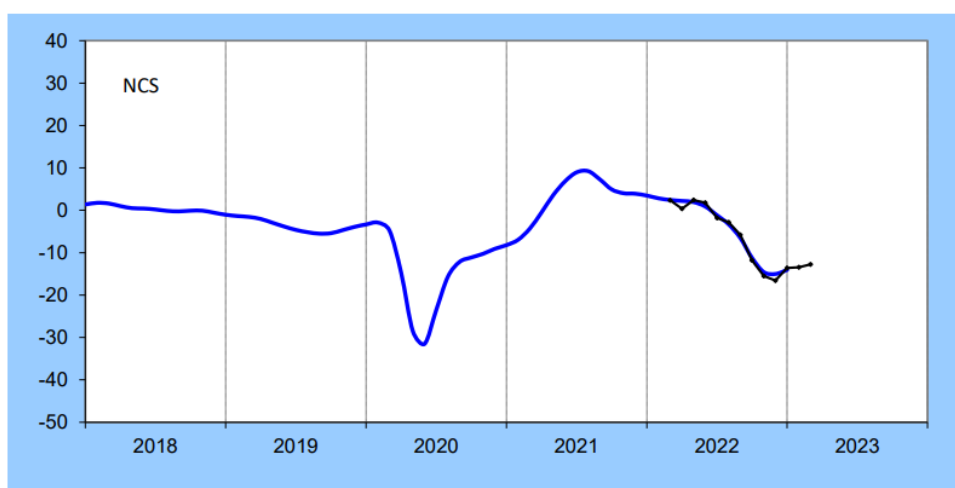
Als gevolg van de coronacrisis liep het ondernemersvertrouwen³ in maart 2020 fors terug. Dit resulteerde in de sterkste daling ooit sinds het bestaan van de indicator. In de maanden nadien herstelde het ondernemersvertrouwen zich, maar bleef het in 2020 op een laag peil. Vanaf december 2020 veerde het vertrouwen op en in maart 2021 bevond de conjunctuurbarometer zich opnieuw op het niveau van vóór de gezondheids crisis. In juni 2021 bereikte het ondernemersvertrouwen een historisch maximum.

De **stijgende inflatie en toenemende bedrijfskosten** hebben echter in 2022 een stevige impact gehad op het ondernemersvertrouwen. **Vanaf oktober 2022 stabiliseerde het ondernemersvertrouwen**.

² Bron: Nationale Bank van België

³ Bron: Nationale Bank van België

ALGEMENE SYNTHETISCHE CURVE

2.4 Boost e-commerce

E-commerce blijft in België een **positieve trend** vertonen. Van januari tot en met september 2022 gaven de Belgische consumenten **online 10,8 miljard euro** uit, een stijging van 23% tegenover dezelfde periode in 2021⁴. De onzekerheid bij de consument liet zich echter wel voelen in de producten en diensten die de Belgen online kochten. Waar essentiële producten een stijging vertoonden, stagneerde de aankoop van luxeproducten, zoals speelgoed, kleding en household electronics.

Ook in het derde kwartaal van 2022 won e-commerce aan populariteit. Met 3,6 miljard euro stegen de online uitgaven met 12% tegenover dezelfde periode in 2021 (3,2 miljard euro). Deze groei merkten we opnieuw voornamelijk op in de **dienstensector**. In het derde kwartaal van 2022 werd maar liefst 1,7 miljard uitgegeven aan diensten versus 1,4 miljard in 2021. Hiermee noteerden we een stijging van 16%. Als we kijken naar het aantal shoppers, merken we dat **6,9 miljoen Belgen** tijdens het derde kwartaal van 2022 **online shopten**. Het aantal shoppers daalde hiermee wel heel lichtjes in vergelijking met 2021 (-2%). De online shoppers waren samen goed voor 40,9 miljoen online aankopen, wat opnieuw vrij stabiel was tegenover 2021 (+0%). Elke online shopper gaf **gemiddeld 525 euro** uit, terwijl dat in dezelfde periode van 2021 462 euro was. Dit komt overeen met een stijging van 14%.

Bancontact online bleef het **meest gebruikte betaalmiddel**. 56% van de online shoppers gaf in het derde kwartaal van 2022 aan dat ze minstens 1 keer Bancontact online gebruikten. Ze deden 52% van alle online aankopen en 43% van alle online uitgaven met Bancontact. Net als in 2021 bekleedde de **kredietkaart** de tweede plaats, met 17% van alle online aankopen, en 30% van alle online uitgaven. 34% van de online shoppers gebruikte de kredietkaart minstens 1 keer voor een online

⁴ Bron: BeCommerce Market Monitor, onderzoek uitgevoerd door GfK voor BeCommerce, met de steun van de Nationale Loterij & FedEx

aankoop. **PayPal** bleef met 12% van alle online aankopen en 10% van alle online uitgaven op de derde plaats staan. Het aantal gebruikers van PayPal daalde wel van 30% in Q3 2021 naar 27% in het derde kwartaal van 2022. “Dat Bancontact blijft stijgen, is een **positief verhaal voor de Belgische handelaars**. We zien dat de Belg vaker Bancontact gebruikt voor aankopen in het binnenland en kredietkaart voor aankopen over de grens. Het succes van Bancontact is dus een positieve indicatie voor de Belgische handelaars.”, aldus Viktor Nuytten.⁵

⁵ Bron: Becommerce <https://becommerce.odoo.com/pb-bcmm-belg-verkiest-reizen-boven-luxeproducten>

3 DE GENTSE ECONOMIE

In dit hoofdstuk schetsen we een overzicht van de Gentse economie en de **impact op en de veerkracht van onze Gentse bedrijven** door de opeenvolgende schokgolven. We doen dit aan de hand van data die ons wordt aangereikt door het dataverzamelingsbedrijf **Graydon**. Ze hebben over de afgelopen jaren een duidelijke expertise opgebouwd op vlak van micro- en macro-economische analyses van het bedrijfsleven en zaten voor de Vlaamse overheid aan het stuur om impactanalyses te maken voor o.a. de coronacrisis en inflatieschokken voor zowel individuele bedrijven als bedrijfssectoren.

3.1 Samenstelling van de Gentse economie

De Gentse economie is in veel opzichten een doorslag van de Vlaamse economie met een enorm **sterke dienstverlenende sector**. Toch merken we ook enkele substantiële verschillen:

- De Gentse economie kent een **bovengemiddeld sterke Quartaire Sector**. Dit heeft te maken met ons bovenregionaal verzorgingsgebied op vlak van hoger onderwijs, gezondheidszorg en bestuurlijke entiteiten.
- Ondanks het iets lager percentage van bedrijven uit de secundaire sector zien we toch dat de **tewerkstelling op hetzelfde niveau** zit als in de rest van Vlaanderen. Dit wijst op de aanwezigheid van een aantal **heel grote werkgevers uit de industrie**.

Gentse economie⁶

	# ondernemingen	% ondernemingen	# VTE's	% VTE's
Primaire sectoren	223	1%	219	0%
Secundaire sector	4.327	11%	27.598	23%
Tertiaire Sector	22.997	61%	56.759	46%
Quartaire sector	7.979	21%	35.213	29%
Onbekend	2.223	6%	2.537	2%
Eindtotaal	37.749	100%	122.325	100%

⁶ Bron: Graydon – cijfers Gent – februari 2023

Vlaamse economie⁷

	# ondernemingen	% ondernemingen	# VTE's	% VTE's
Primaire sectoren	30.452	4%	27.609	1%
Secundaire sector	139.202	16%	526.019	24%
Tertiaire Sector	499.683	59%	1.283.539	59%
Quartaire sector	139.529	16%	321.084	15%
Onbekend	40.843	5%	11.626	1%
Eindtotaal	849.709	100%	2.169.877	100%

37% van de Gentse ondernemingen is jonger dan 5 jaar. 1 op 4 Gentse bedrijven is dan weer ouder dan 20 jaar.⁸

	Aantal van BTWNUM/TVA	Aantal van BTWNUM/TVA2
>0 - <3 jaar	9.450	25%
>3 - <5 jaar	4.556	12%
>5 - <10jaar	6.763	18%
>10 - <20jaar	7.582	20%
>20 - <50jaar	7.956	21%
>50 jaar	1.442	4%
Eindtotaal	37.749	100%

75% van de Gentse ondernemingen heeft geen personeel in dienst.⁹

	Aantal
0	28.211
>0 - <5VTE	7.370
>5 - <10VTE	936
>10 - <20VTE	544
>20 - <50VTE	402
>50 VTE	286
Eindtotaal	37.749

⁷ Bron: Graydon – cijfers Vlaanderen – februari 2023

⁸ Bron: Graydon – cijfers Gent – februari 2023

⁹ Bron: Graydon – cijfers Gent – februari 2023

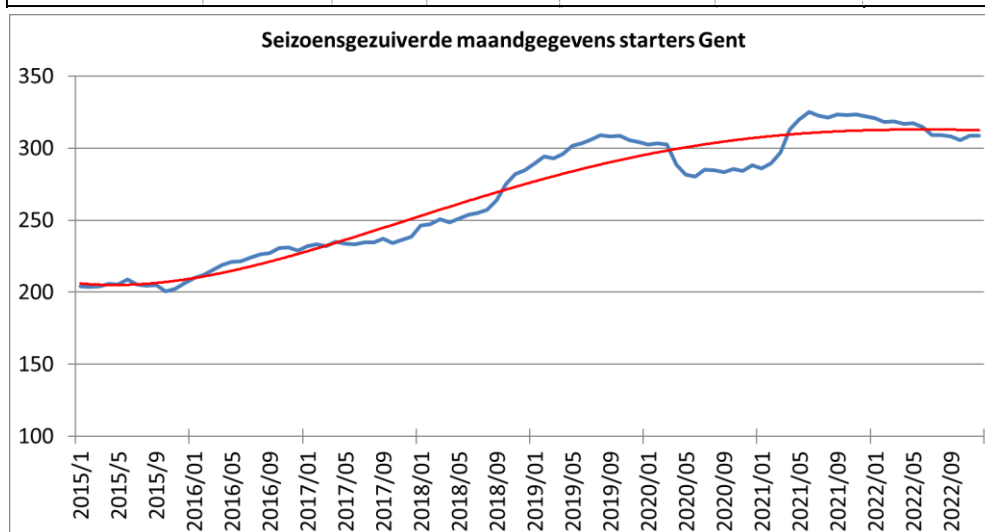
3.2 Impact op de Gentse economie

In hoofdstuk 2 belichtten we hoe de Belgische economie in 2022 de gevolgen ondervond van de opeenvolgende economische schokken met stevige impact op ondernemers- en consumentenvertrouwen. Ook de Gentse economie heeft de afgelopen 3 jaren heel wat impact ondervonden door de opeenvolging van schokgolven zoals de coronapandemie, de aantrekkende vraag na de coronacrisis, de gevolgen van de oorlog in Oekraïne en de hieraan gekoppelde energiecrisis en inflatiegolf. Enerzijds zien we een **impact op de demografie** en anderzijds op de **financiële buffer van de bestaande bedrijven**.

3.2.1 Startende ondernemers

De coronacrisis zette vooral in 2020 een rem op het aantal nieuwe startende ondernemingen. Dit was echter enkel voelbaar tijdens de eerste lockdown toen het fysiek opstarten van een onderneming bijna onmogelijk was. Nadien bleef het aantal nieuwe ondernemers toenemen. Hier kwam pas een kentering in toen de rechtstreekse gevolgen van de energiecrisis en de groeiende inflatie in 2022 duidelijk werden. **In 2022 startten in totaal 3.704 ondernemers in Gent**, een lichte daling van 4% ten opzichte van 2021, maar boven het aantal startende ondernemers vóór de coronacrisis (2019).¹⁰

Starters Gent: kwartaaldata						
	Q1	Q2	Q3	Q4	TOTAAL	Groei
2019	1.002	835	866	946	3.649	7%
2020	982	568	906	1.002	3.458	-5%
2021	1.086	909	884	989	3.868	12%
2022	1.043	860	805	996	3.704	-4%
Groei tov vorig jaar	-4%	-5%	-9%	1%		

¹⁰ Bron: Graydon – cijfers Gent – 2022

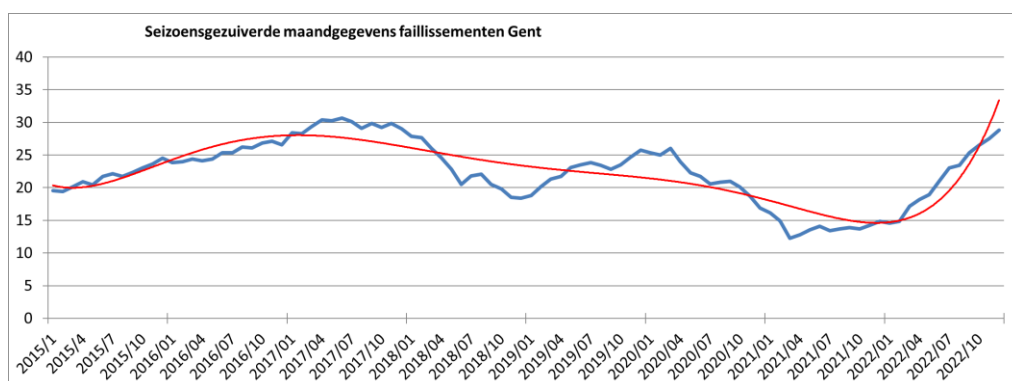
De afgelopen 2 jaren is er een opvallende, **sterke toename in het aantal startende ondernemingen in de menselijke gezondheidszorg**. Ook detailhandel, bouw, adviesbureaus en ICT staan in de **top 5 van sectoren** met de meeste startende ondernemingen.¹¹

86	Menselijke gezondheidszorg	357
70	Activiteiten van hoofdkantoren; adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer	250
47	Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen	213
62	Ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancy-activiteiten en aanverwante activiteiten	205
43	Gespecialiseerde bouwwerkzaamheden	194

3.2.2 Faillissementen

Het moratorium op de faillissementen en de verhoogde tegemoetkoming van de federale en Vlaamse overheid voor ondernemers in moeilijkheden heeft ervoor gezorgd dat heel wat bedrijven gespaard werden van faillissement tijdens de coronacrisis. **We zagen in 2022 echter een grote terugval**. Niet alleen de tegemoetkoming van de overheid viel weg, ook het moratorium werd opgezegd. Daarbovenop zorgde de inflatie voor veel bedrijven zonder financiële buffer voor de genadeslag. **In 2022 gingen 346 Gentse ondernemingen failliet**.¹²

faillissementen Gent: kwartaaldata							
	Q1	Q2	Q3	Q4	TOTAAL	Groei	
2019	98	76	48	87	309	40%	
2020	101	25	39	38	203	-34%	
2021	45	47	37	49	178	-12%	
2022	73	94	88	91	346	94%	
Groei tov vorig jaar	62%	100%	138%	86%			

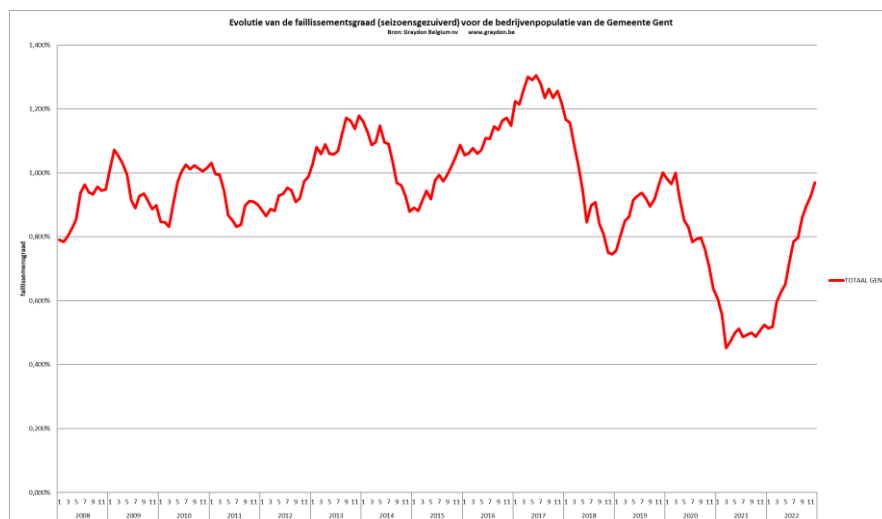
¹¹ Bron: Graydon – cijfers Gent – 2022

¹² Bron: Graydon – cijfers Gent – februari 2023

Bij de sectoren met de **meeste faillissementen** zien we de usual suspects verschijnen: de **horeca, bouw en detailhandel** springen eruit.¹³

56	Eet- en drinkgelegenheden	63
43	Gespecialiseerde bouwwerkzaamheden	42
47	Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen	31
41	Bouw van gebouwen; ontwikkeling van bouwprojecten	20
81	Diensten in verband met gebouwen; landschapsverzorging	15

Door deze faillissementen zijn er in 2022 in totaal **424 jobs verloren gegaan**. De faillissementsgraad steeg in 2022 stevig.¹⁴

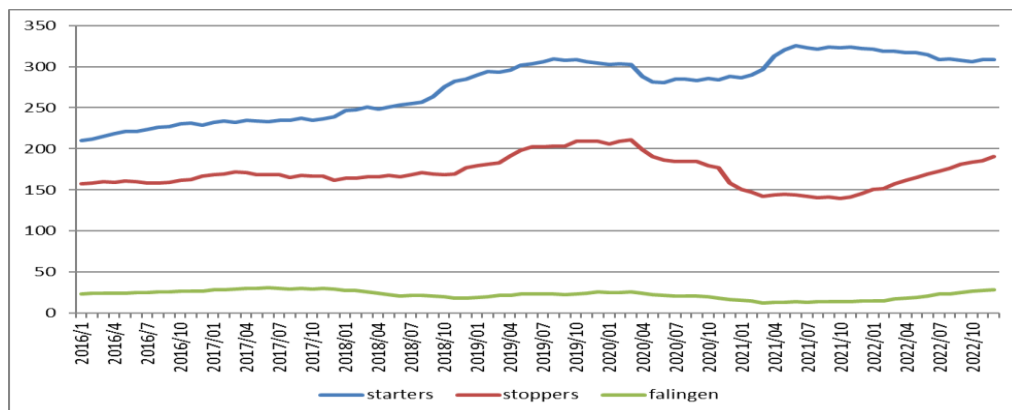

¹³ Bron: Graydon – cijfers Gent – februari 2023

¹⁴ Bron: Graydon – cijfers Gent – februari 2023

3.2.3 Stopzettingen

Het aantal stopzettingen steeg in 2022 met 30%. Door het stijgende aantal stopzettingen en het dalende aantal nieuwe ondernemingen is de **nettogroei** van Gentse bedrijven **gedaald** van 177 (december 2021) naar 117 (december 2022).

3.3 Impactmeting inflatie op de Gentse economie

De oorlog in Oekraïne en de hieraan gekoppelde energiecrisis en de toegenomen inflatie hadden op veel Gentse bedrijven een stevige impact. Waar in december 2021 22% van de **Gentse bedrijven extra kapitaal nodig** had om te overleven, steeg dit in februari 2023 naar **33,5%**. Ook het aantal Gentse ondernemingen van wie de reserves stevig verminderen (= segment 5 en 6), nam stevig toe.¹⁵

GENT DECEMBER 2021

GENT FEBRUARI 2023

Segment 7	Segment 8	Segment 9	Segment 7	Segment 8	Segment 9
1.6% (606)	1.5% (541)	52.4% (19.246)	0.2% (59)	0.2% (92)	32.8% (12.368)
Segment 4	Segment 5	Segment 6	Segment 4	Segment 5	Segment 6
0.5% (195)	0.6% (227)	21.9% (8.046)	1.2% (465)	0.9% (333)	32.4% (12.228)
Segment 1	Segment 2	Segment 3	Segment 1	Segment 2	Segment 3
1.3% (469)	1.7% (640)	18.5% (6.781)	2.3% (855)	1.8% (685)	28.2% (10.664)

Uitleg cijfers: Op de X-as vind je de multiscore van een bedrijf op een vast moment vóór de crisis (14 maart 2020). Dit is een score die door dataleverancier Graydon is samengesteld uit 3 parameters: historische feiten (grootte, leeftijd, veranderingen in structuur), balansgegevens en community data zoals betaalachterstand van bedrijven. Dit cijfer geeft aan hoe gezond een bedrijf vóór de crisis was. Op de Y-as lezen we de impactscore van de energiecrisis op een bedrijf. Hiervoor maakt Graydon gebruik van gegevens van de Nationale Bank van België en wekelijkse bevestigingen van meer dan 300 bedrijven in verschillende sectoren. Ze bekijken de opgebouwde reserves van het bedrijf en houden rekening met de

¹⁵ Bron: Graydon – de 1ste grafiek toont de situatie in december 2021, de 2de grafiek toont de situatie in februari 2023.

ondersteuningsmaatregelen die door de federale en Vlaamse regering zijn genomen o.a. in samenwerking met de banken en verzekeringen.

Door deze X- en Y-as te combineren, krijg je 9 segmenten. Bedrijven uit segmenten 1 tot 4 hebben dringend nood aan bijkomende middelen om deze crisis te overwinnen. Zij hebben de grootste kans op een faillissement. Tussen deze bedrijven zit wel een substantieel verschil tussen de bedrijven die gezond waren vóór de crisis (segment 3) en bedrijven die dit niet waren (segment 1 en 4). Segment 5 en 6 is de middencategorie die de coronacrisis zou kunnen overwinnen op voorwaarde dat deze niet ontzettend lang zal duren en ook een wereldwijde, economische recessie teweegbrengt. De bedrijven in de overige segmenten doen het prima. Zo zien we ook dat bedrijven die in moeilijkheden zaten vóór de crisis er soms beter kunnen uitkomen (segment 7).¹⁶

Deze schokgolf heeft niet op alle sectoren een even grote impact. Bepaalde sectoren worden heel zwaar getroffen waarbij soms 70% van de bedrijven uit een sector dringend bijkomend kapitaal nodig heeft om de komende periode te overleven. De grafiek hieronder toont de **verschillende economische sectoren in Gent** met telkens het **aantal bedrijven in deze sector**.¹⁷

	ROOD (kapitaalsnood)	
	% in kapitaalsnood op totaal aantal bedrijven in de sector	aantal bedrijven in kapitaalsnood
Primaire sector	19%	42
Industrie	40%	601
Nutsvoorzieningen	45%	37
Bouw	34%	981
Groot-en detailhandel	38%	1.520
Logistiek	49%	398
Horeca	70%	1.344
ICT	20%	492
Financiën	54%	652
Immo	39%	562
Wetenschap&vrije beroepen	28%	2.131
Admin	38%	730
Openbaar bestuur	57%	17
Onderwijs	25%	303
Menselijke gezondheidszorg	9%	316
Kunst en Recrea	37%	969
Overige diensten	59%	1.213
Huishoudens als werkgever	97%	30
overige	15%	331
Eindtotaal	34%	12.669

¹⁶ Bron: <https://graydon.be/scores-inzichten/scores-inzichten/impactscore>

¹⁷ Bron: <https://graydon.be/scores-inzichten/scores-inzichten/impactscore>

Uit bovenstaande gegevens blijkt dat vooral de **horeca in 2022 zwaar geïmpacteerd** werd door de inflatiecrisis. Andere sectoren met grote impact zijn: logistiek en transport, financiën en verzekeringen en overige diensten zoals kappers, sauna's, enz.

Sinds december 2021 beschikken we via Graydon over **benchmarkgegevens van Vlaanderen en andere centrumsteden**. Uit deze gegevens blijkt dat de Gentse economie zwaar wordt geïmpacteerd.¹⁸

GENT FEBRUARI 2023

Segment 7 0.2% (59)	Segment 8 0.2% (92)	Segment 9 32.8% (12.368)
Segment 4 1.2% (465)	Segment 5 0.9% (333)	Segment 6 32.4% (12.228)
Segment 1 2.3% (855)	Segment 2 1.8% (685)	Segment 3 28.2% (10.664)

VLAANDEREN FEBRUARI 2023

Segment 7 1.3% (10.914)	Segment 8 1.5% (13.075)	Segment 9 46.9% (398.544)
Segment 4 0.3% (2.299)	Segment 5 0.3% (2.209)	Segment 6 20.1% (170.654)
Segment 1 1.4% (11.930)	Segment 2 1.4% (12.282)	Segment 3 26.8% (227.802)

ANTWERPEN FEBRUARI 2023

Segment 7 2.6% (1.772)	Segment 8 2.6% (1.744)	Segment 9 45.5% (31.002)
Segment 4 0.5% (337)	Segment 5 0.4% (305)	Segment 6 16.6% (11.307)
Segment 1 2.8% (1.925)	Segment 2 1.8% (1.254)	Segment 3 27.1% (18.458)

KORTRIJK FEBRUARI 2023

Segment 7 1.2% (139)	Segment 8 1.5% (170)	Segment 9 45.3% (5.284)
Segment 4 0.3% (38)	Segment 5 0.2% (24)	Segment 6 20.3% (2.365)
Segment 1 1.0% (121)	Segment 2 1.3% (152)	Segment 3 29.0% (3.380)

3.4 Kapitaalsnood

Dataleverancier Graydon hield bij de berekening van de impactscores van deze inflatiecrisis rekening met verschillende **lokale en federale steunmaatregelen** en hun effecten op de al dan niet verhoogde leefbaarheid van ondernemingen.

Hieronder zie je een overzicht van de **kapitaalsnood per sector** van alle Gentse ondernemingen volgens de 3 kleurcodes uit het 9 grid-model van Graydon.¹⁹ De kapitaalsnood is er bij deze bedrijven na alle reeds ontvangen steunmaatregelen van

¹⁸ Bron: Graydon

¹⁹ Bron grafiek: Dataleverancier Graydon, februari 2023

de Vlaamse en federale overheid in februari 2023. Alle ondernemingen uit de rode segmenten hebben momenteel een **kapitaalsbehoefte van 2,18 miljard euro**.

kapitaalsnood	ROOD	ORANJE	GROEN	Eindtotaal
Primaire sector	-4.389.748	-76.747	0	-4.466.495
Secundaire sector	-814.641.523	-14.258.670	0	-828.900.193
Tertiaire sector	-1.278.725.454	-345.743.929	0	-1.624.469.383
Quartaire sector	-80.946.853	-6.070.193	0	-87.017.046
niet bepaald	-2.971.973	0	0	-2.971.973
Eindtotaal	-2.181.675.551	-366.149.539	0	-2.547.825.090

3.5 Impact op leegstand

Een **verhoogde leegstand** is niet alleen een fenomeen in Gent, maar doet zich in quasi alle centrumsteden voor. Nochtans zien we vanaf 2021-2022 een dalende trend. Het gemiddelde leegstandspercentage over de 13 centrumsteden heen bedroeg in **2022** 12,1%. Gent zat in 2022 net iets onder dit cijfer, namelijk **11,7%**.

Op basis van de cijfers van **2023** (februari 2023) zien we die daling verder inzetten. Het leegstandspercentage in Gent daalt verder naar **10,4%**. Als men op nationaal niveau kijkt, trad na 2021 diezelfde kentering op: de leegstand in België daalde. Ook in de omringende landen is hetzelfde fenomeen waar te nemen.

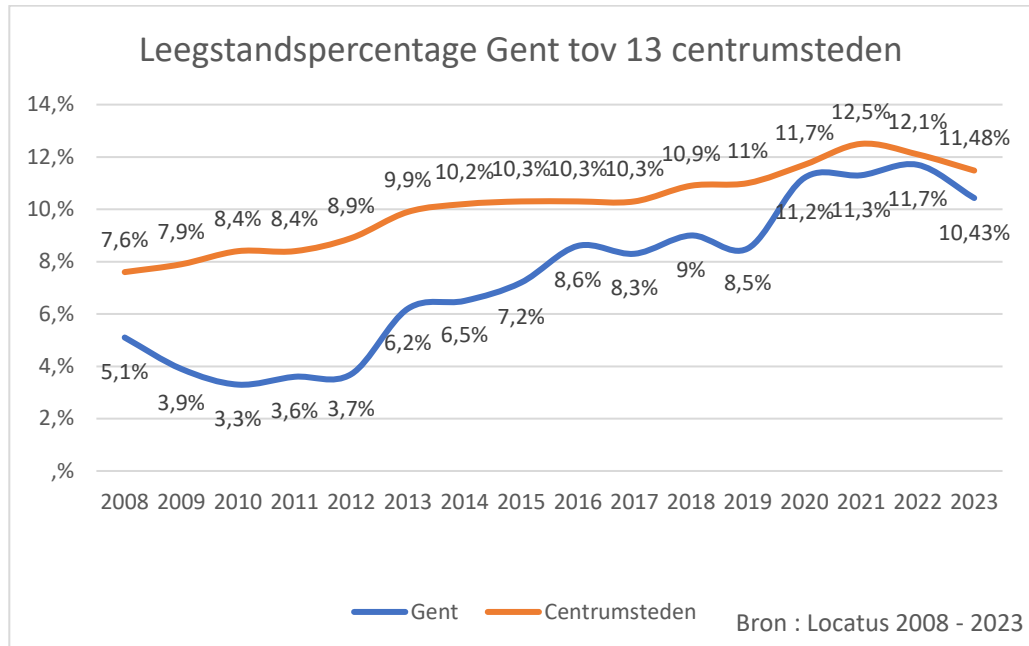
Met het stapsgewijs opheffen van alle coronamaatregelen in de loop van 2021 leken er betere tijden voor de kleinhandel aan te komen. De oorlog in Oekraïne en de hieraan gekoppelde stijging van energie- en voedselprijzen zorgden voor een enorme inflatie. **Desondanks is ook in 2022 en 2023 de leegstand verder gedaald.**

Een belangrijke oorzaak van de leegstand is de **sterke stijging van e-commerce**. Van januari tot en met september 2022 gaven de Belgische consumenten online 10,8 miljard euro uit (goederen en diensten).²⁰ Deze enorme omzet had een effect op de levensvatbaarheid van fysieke winkels, met een toenemende leegstand als gevolg.

Begin 2023 zien we de **eerste tekenen van herstel**. In een aantal branches zien we de eerste signalen van een stabilisatie van de afvloeiing naar online.²¹

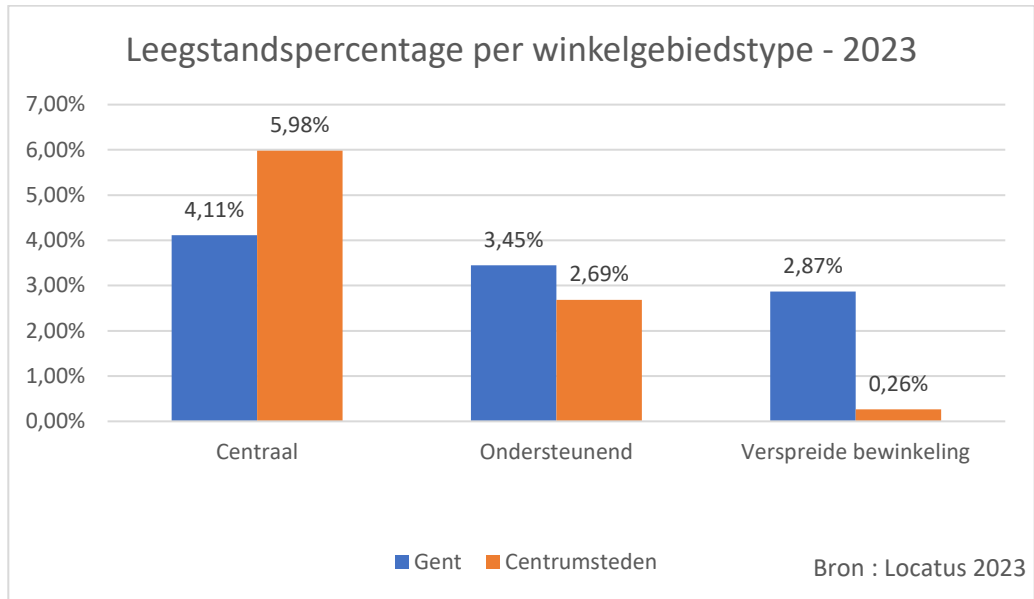
²⁰ Bron: BeCommerce Market Monitor, onderzoek uitgevoerd door GfK voor BeCommerce, met de steun van de Nationale Loterij & FedEx

²¹ Bron: Locatus en provincie in cijfers - <https://provincies.incijfers.be/dashboard>

Als we kijken naar **winkelgebiedstype** (centraal, ondersteunend of verspreide bewinkeling), scoren de **centrale winkelgebieden van Gent** met 4,11% lager dan het gemiddelde over de 13 centrumsteden heen (5,98%).

- **Centraal winkelgebied:** het centraal winkelgebied is het belangrijkste winkelgebied van een stad/deelgemeente, meestal in de kern ervan gelegen, en door Locatus bepaald.
- **Ondersteunend winkelgebied:** een winkelgebied dat ondergeschikt is aan het centraal winkelgebied en op verschillende vlakken dient ter ondersteuning hiervan. Voorbeelden zijn aanloopstraten naar het centrale winkelgebied.
- **Verspreide bewinkeling:** handelspanden die verspreid gelegen zijn en geen deel uitmaken van een winkelgebied.

3.6 Directe buitenlandse investeringen

De Gentse economie is nog steeds een belangrijke Vlaamse groeimotor. Dat wordt ook weerspiegeld in de **directe buitenlandse investeringen in de Gentse bedrijven**.

2022 was een recordjaar voor **directe buitenlandse investeringen in Vlaanderen**. Er werd voor ruim **5,26 miljard euro** aan investeringen in Vlaanderen aangekondigd. Het cijfer lag iets hoger dan het vorige record (5,20 miljard euro) uit 2019, net vóór de coronacrisis. Er was een instroom van **278 nieuwe investeringsprojecten**: goed voor **6.540 extra jobs in Vlaanderen**, eveneens het hoogste cijfer ooit. **Farma- en chemieprojecten** zijn hierbij de belangrijkste sectoren. Investeringen die inspelen op **klimaat- en energietransitie** zijn in opmars.

De Vlaamse en Gentse economie kenmerken zich nog steeds vanuit **innovatie**: 1 op de 5 projecten zijn gerelateerd aan onderzoek en ontwikkeling. **In Gent werd er voor 464 miljoen euro** aan buitenlandse investeringen aangekondigd (8,8% van het totale aantal investeringen in Vlaanderen). Deze investeringen hadden betrekking op **29 projecten** en **1.146 nieuw aangekondigde jobs** (17,5% van het totale aantal nieuw aangekondigde jobs in Vlaanderen). De **projecten in Gent hebben dus een grote toegevoegde waarde op de Vlaamse arbeidsmarkt**. Onderzoek en ontwikkeling blijft ook de belangrijkste groeimotor in Gent met 14 projecten op 29.

De projecten binnen **productie** (7) brachten de grootste toegevoegde waarde in investeringsbedrag (368 miljoen euro) en jobcreatie (476 jobs) met zich mee. De **Verenigde Staten** blijft de belangrijkste oorsprong van investeringen met 9 projecten en een totaalbedrag van 281 miljoen euro.^{22 23}

3.7 Binnenlandse investeringen

Vlaanderen rapporteerde dat de **totale investeringsratio**²⁴ voor **2022** geraamd wordt op **25,4%**. Dat wil zeggen dat de investeringen in het Vlaamse Gewest goed zijn voor meer dan een **kwart van het bruto binnenlands product**. Dit is een gelijkaardige trend ten opzichte van 2021. Een uitsplitsing tussen private en publieke investeringen toont dat het grootste deel van de investeringen afkomstig is van de private sector. Het gaat om 22,9% van het bbp in 2022. Voor de publieke sector is dat 2,5%. De Vlaamse investeringsratio lag **hoger dan het EU27-gemiddelde** (22,2%).

²² Bron: <https://corporate.flandersinvestmentandtrade.com/nl/nieuws/buitenlandse-investeringen-2022>

²³ Bron: *Flanders Investment and Trade* <https://www.flandersinvestmentandtrade.com/export/sites/trade/files/Dealroom-FIT-The-State-of-Flanders-Startup-Ecosystem-2022.pdf>

²⁴ Bron: het aandeel van de totale investeringen in het bbp. <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/macro-economie/investeringsratio>

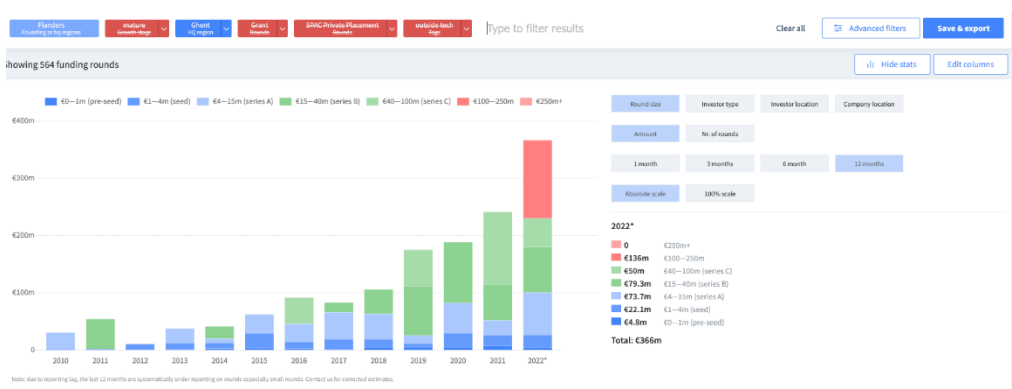
3.8 Gentse technologiesector

Start-ups en scale-ups doen het goed in Vlaanderen. In 2022²⁵ telde onze regio er ruim 2.000. Dat komt neer op zo'n 330 start-ups per miljoen inwoners. Hiermee scoren we beter dan Frankrijk en Duitsland. Samengeteld zijn Vlaamse start-ups goed voor een totale bedrijfswaarde van 32 miljard euro. Dat is 6 keer meer dan in 2016 toen dit cijfer nog 5,4 miljard bedroeg. **Het belang van start-ups binnen ons economisch weefsel neemt toe.** Healthtech, fintech en foodtech zijn hierbij de belangrijkste sectoren in Vlaanderen.

De **Gentse technologiesector** kende ook in 2022 een **sterke groei met een totaal van 457 start- en scale-ups**. Daarbij heeft Gent het **meeste aantal start-ups van België** per inwoner. De belangrijkste clusters zijn enterprise-software, biotechnologie (food en agro), healthtech en energy. Dit stemt overeen met het stedelijk Gents **speerpuntenbeleid** (digitech, biotech, healthtech, cleantech). De technologiesector is sterk verweven met de wetenschap. Dit toont ook een studie van Dealroom²⁶ aan die Gent op plaats 21 in de ranking voor science-hub wereldwijd zet, vóór steden zoals Austin (plaats 22) en Londen (plaats 24).

De lokale Gentse sector toont zich op Belgisch en Vlaams niveau als een **belangrijke groeipool**. Zo zijn, volgens het Technology Fast 50 rapport van Deloitte²⁷, 15 van de 50 snelst groeiende technologiebedrijven van België in Gent gevestigd. Van de 3 nominaties van de *Prijs van de Vlaamse Regering voor Scale-up van het Jaar 2022*²⁸ zijn 2 techbedrijven in Gent gevestigd, waaronder ook de winnaar. Vier van de vijf zogenoemde Vlaamse "unicorns" bevinden zich in Gent.²⁹

In 2022 werd een recordbedrag in de Gentse start- en scale-ups geïnvesteerd: 369 miljoen euro (+80% t.o.v. 2021) ten opzichte van 806 miljoen euro voor Vlaanderen. Dit betekent dat 45,7% van het risicokapitaal dat geïnvesteerd werd in Vlaanderen naar Gentse bedrijven vloeide³⁰.

²⁵ Bron: Flanders Investment and Trade <https://www.flandersinvestmentandtrade.com/export/sites/trade/files/Dealroom-FIT-The-State-of-Flanders-Startup-Ecosystem-2022.pdf>

²⁶ Bron: Dealroom <https://dealroom.co/startup-ecosystem-benchmarking>

²⁷ Bron: Deloitte <https://www2.deloitte.com/be/en/pages/about-deloitte/press-releases/fast50-2022-winners.html>

²⁸ Bron: VLAIO <https://www.vlaio.be/nl/nieuws/feops-wint-prijs-van-de-vlaamse-regering-voor-scale-van-het-jaar>

²⁹ Bron: Flanders Investment and Trade <https://www.flandersinvestmentandtrade.com/export/sites/trade/files/Dealroom-FIT-The-State-of-Flanders-Startup-Ecosystem-2022.pdf>

³⁰ Bron: Dealroom <https://flanders.dealroom.co/>

4 DE GENTSE ARBEIDSMARKT

4.1 Inleiding

Op 1 januari 2022 telde Gent 265.086 inwoners.³¹ Hiervan waren er 19,1% jonger dan 18 jaar, 64,3% op beroepsactieve leeftijd (18-64 jaar) en 16,6% was 65+-er. Die verhoudingen zijn de voorbije 10 jaar nauwelijks veranderd en zijn voornamelijk toe te schrijven aan demografische evoluties.

Om dieper in te gaan op de Gentse arbeidsmarkt is het interessant om de bevolking op **beroepsactieve leeftijd** verder op te delen in **2 categorieën**:

- De **beroepsbevolking**: deze groep is samengesteld uit mensen die werken (loontrekkenden en zelfstandigen) of werk zoeken (o.a. werkzoekenden zonder werk, werklozen met bedrijfstoeslag en leefloners in een werktraject).
- De **niet-beroepsactieven**: zowel een groep die iets minder ver van de arbeidsmarkt staat (niet-onmiddellijk inzetbaren, o.a. mensen in loopbaanonderbreking, arbeidsongeschiktheid, andere leefloners en studenten) als een groep die moeilijk te activeren is (gepensioneerden of personen met een tegemoetkoming voor een handicap (IVT)).

De figuur hieronder toont de **bevolking op beroepsactieve leeftijd** (18-64 jaar) in Gent op 31/12/2019.³² Voor een visueel eenvoudig beeld wordt de groep opgedeeld in 100 personen. De cijfers voor Gent³³ liggen globaal in lijn met het Vlaamse gemiddelde, met enkele **opvallende uitzonderingen**:

- Gent heeft een **iets grotere beroepsbevolking** (+1 pp), ondanks het iets kleinere aantal werkenden, maar met meer werkzoekenden en leefloners in een werktraject.
- Er zijn **iets minder rechtgevende kinderen** (-2 pp) en **meer arbeidsongeschikten** (+1 pp) in Gent dan het Vlaamse gemiddelde.
- Er zijn opvallend **minder gepensioneerden in Gent** (-2 pp), waardoor de groep niet-inzetbare personen in Gent 2 pp lager ligt dan het Vlaamse gemiddelde.

³¹ Bron: STATBEL, <https://bestat.statbel.fgov.be/bestat/crosstable.xhtml?view=5fee32f5-29b0-40df-9fb9-af43d1ac9032>

³² Dit is het laatste jaar waarvan een volledig beeld kan gemaakt worden. Een meer recent beeld van de beroepsbevolking (Steunpunt WSE) ontbreekt door een vertraging bij de aanlevering van hun brongegevens.

³³ Bron: KSZ lokale cijfers (<https://www.bcsc.fgov.be/samilc/homePage.xhtml>), Steunpunt WSE (<https://www.steunpuntwerk.be/cijfers/vlaamse-arbeidsrekening-bevolking-naar-socio-economische-positie>) en VDAB (aantal personen met code 05 – leefloners in werktraject).

Per 100 personen (18-64 jaar) zijn er in Gent...

(N = 170,056)

70 aan het werk

- 59 loontrekkenden
- 11 zelfstandigen

7 werkzoekend zonder werk

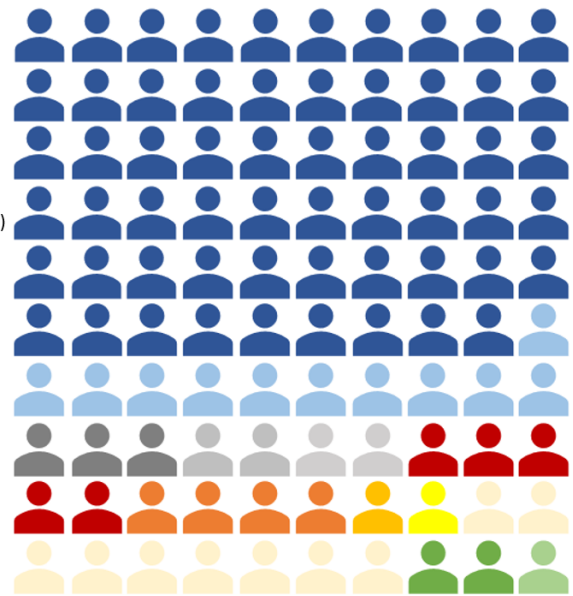
- 3 werkzoekend na werk/studies
- 2 leefloners in een werktraject
- 2 overige (SWT [vroegere brugpensioen], ...)

20 niet onmiddellijk inzetbare niet-beroepsactieven

- 5 rechtgevendende kinderen voor kinderbijslag
- 4 arbeidsongeschikten
- 1 vrijgestelde werkzoekende
- 1 leefloner
- 9 overige (loopbaanonderbreking, huismoeders-/vaders, ...)

3 niet-inzetbare niet-beroepsactieven

- 2 gepensioneerden
- 1 persoon met een inkomensvervangende tegemoetkoming (IVT)

Gentenaren zijn voornamelijk actief in de **tertiaire en quataire sector**. De 5 sectoren waar de meeste Gentenaren werken als loontrekkende zijn (1) onderwijs, (2) maatschappelijke dienstverlening, (3) menselijke gezondheidszorg, (4) openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen en (5) arbeidsbemiddeling en uitzendbureaus. De eerste vier sectoren bevinden zich allemaal in de quataire sector, de laatste sector in de tertiaire.³⁴

Zoals hierboven aangehaald, kent Gent een **bovengemiddeld aantal arbeidsongeschikten**. In 2019 ging het om 9.204 Gentenaren (een groep ter grootte van 7.1% van de beroepsbevolking).³⁵ Dit aantal neemt al jaren toe, niet alleen in absolute waarden, maar ook relatief ten opzichte van de bevolking. In 2021 (meest recente cijfers) was hun aantal al gestegen tot 9.873.

De volgende hoofdstukken gaan dieper in op enkele belangrijke groepen binnen de bevolking op beroepsactieve leeftijd: **werkenden, werkzoekenden, tijdelijk werklozen en leefloongerechtigden**. Voor elk van die groepen bestaat er recente data die ons inzicht geeft over bepaalde **trends uit de voorbije jaren**. Daarnaast staan we ook stil bij de **vraagzijde van de arbeidsmarkt** (ontvangen vacatures) en de **algemene arbeidsmarktkrapte**.

³⁴ Bron: Gent Buurtmonitor (<https://gent.buurtmonitor.be/>) op basis van RSZ-gegevens voor 2019.

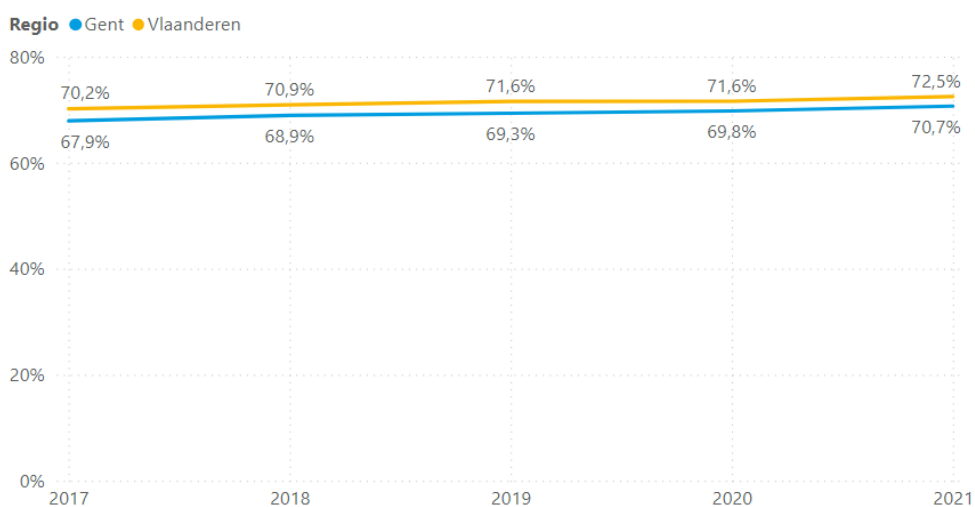
³⁵ Bron: eigen berekening op basis van RIZIV-gegevens.

4.2 Werkenden

Cijfers over het aantal werkenden zijn slechts **beschikbaar tot eind 2021**. Onder werkenden rekenen we in deze analyse **zowel loontrekkenden als zelfstandigen**.³⁶ Zoals aangegeven in voetnoot 32 is er op heden geen informatie over de totale beroepsbevolking voor Gent in 2022. Om toch rekening te houden met demografische evoluties worden de cijfers hieronder afgezet ten opzichte van de totale bevolking op beroepsactieve leeftijd (18-64 jaar). Dit geeft de zogenaamde **werkzaamheidsgraad**. Merk op dat in dit hoofdstuk telkens de groep 18-64-jarigen wordt bestudeerd. Zowel de Vlaamse als de federale regering sprak de ambitie uit om tegen 2030 een werkzaamheidsgraad van 80% te realiseren, maar dit betreft de bevolking tussen 20-64 jaar. De werkzaamheidsgraad voor de groep 18-64-jarigen ligt bijna per definitie lager, aangezien een groot deel van de 18-19-jarigen nog studeert. In de laatste 3 maanden van 2022 bedroeg de werkzaamheidsgraad in Vlaanderen 77,2% voor de 20-64-jarigen.

Eind 2021 waren er in Gent op een totale bevolking van 171.447 personen tussen 18 en 64 jaar oud 121.161 werkenden, of een **werkzaamheidsgraad van 70,7%**. Dit aandeel ligt net onder het Vlaams gemiddelde van 72,5%, al is het verschil sinds 2017 licht afgenomen.³⁷

Werkzaamheidsgraad (18-64 jaar)

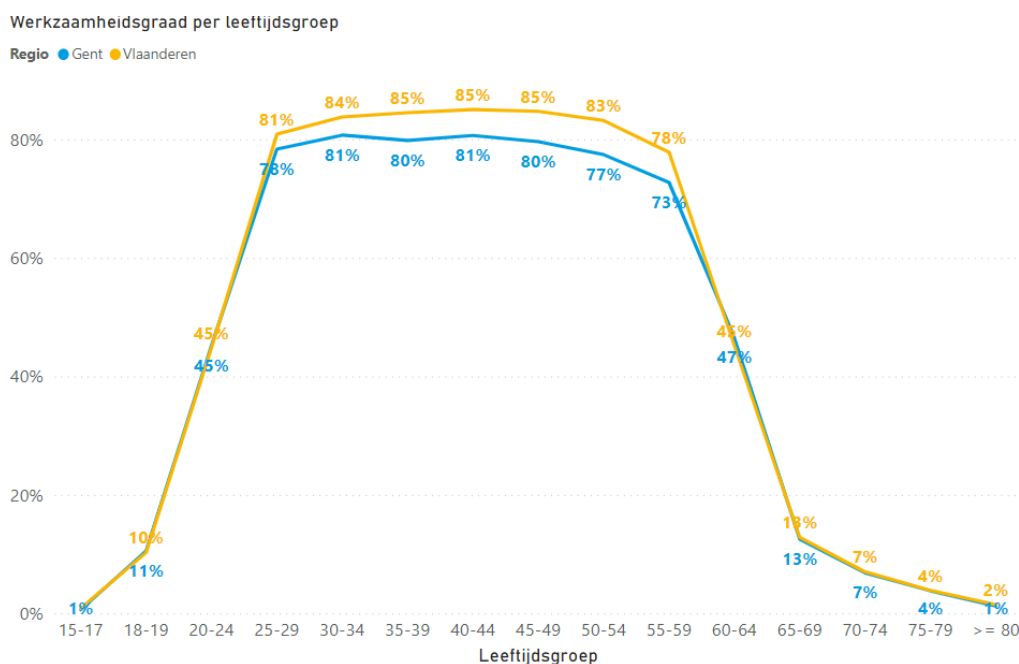
Enkele vaststellingen:

- In Gent was in 2021 ongeveer 16% van alle werkenden zelfstandige, in Vlaanderen ongeveer 17 %. Dit aandeel nam de voorbije jaren licht toe.

³⁶ Het gaat om socio-economische posities n11 (loontrekkend), n12 (zelfstandige), n13 (helper), n141 (loontrekkend en zelfstandige/helper – voornaamste job loontrekkend), n142 (loontrekkend en zelfstandige/helper – voornaamste job zelfstandige) en n143 (loontrekkend en zelfstandige/helper – voornaamste job zelfstandige). Codes n11 en n141 vormen in deze analyse de groep loontrekkenden, de overige codes de groep zelfstandigen. De socio-economische positie wordt binnen de KSZ bepaald op de laatste dag van het jaar. Zie <https://www.ksz-bcss.fgov.be/nl/dwh/variabledetail/kruispuntbank-van-de-sociale-zekerheid/Variables/nomenclatuur-van-socio-economische-positie-1.html?filter=name&institution=&sources=&themes=>

³⁷ Eigen bewerking op basis van KSZ lokale cijfers (<https://www.bcss.fgov.be/samilc/homePage.xhtml>)

- De werkzaamheidsgraad van mannen ligt zowel in Gent als Vlaanderen hoger dan bij vrouwen. In 2021 was er een werkzaamheidsgraad binnen de groep Gentse 18-64-jarigen van 73,6% bij mannen en 67,6% bij vrouwen. In Vlaanderen lagen deze percentages op 75,6% bij mannen en 69,3% bij vrouwen.
- Tot slot valt op dat de verdeling van de werkzaamheidsgraad over de verschillende leeftijdsgroepen zeer gelijkaardig is in Gent en Vlaanderen. Voor de jongste en oudste leeftijdscategorieën is het verloop quasi identiek. Voor de bevolking tussen 25 en 59 jaar ligt de Gentse werkzaamheidsgraad merkbaar lager dan het Vlaamse gemiddelde. De verdeling toont in beide regio's het klassieke klokpatroon.³⁸

4.3 Werkzoekenden

4.3.1 Werkzoekendengraad

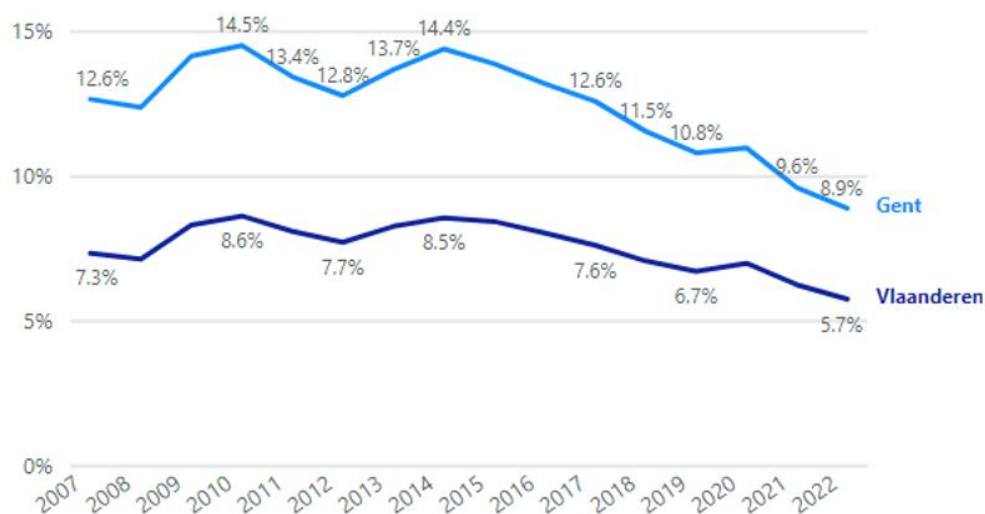
In 2022 werd de dalende trend in de werkzoekendengraad verdergezet, zowel in Vlaanderen als Gent. De gemiddelde Gentse werkzoekendengraad daalde in 2022 met 0,7 pp van 9,6% naar 8,9%³⁹. In Vlaanderen was de daling iets minder uitgesproken, van 6,2% naar 5,7%, al ligt het niveau ook lager. De cijfers uit 2022 zijn ook meteen de laagste van de voorbije 15 jaar.

Daarnaast is ook het verschil tussen de Vlaamse en Gentse werkzoekendengraad sinds 2015 aan het afnemen. Terwijl de werkzoekendengraad in de periode 2007-2014 nog gemiddeld 5,5 pp hoger lag in Gent is dat in 2022 gedaald tot 3,2 pp.

³⁸ Eigen bewerking op basis van KSZ lokale cijfers (<https://www.bcsc.fgov.be/samilc/homePage.xhtml>)

³⁹ Bron: Arvastat, burgerklanten, detailtabellen, werkzoekendengraad https://arvastat.vdab.be/burgers_basisstatistieken.html

Werkzoekendengraad 2007-2022

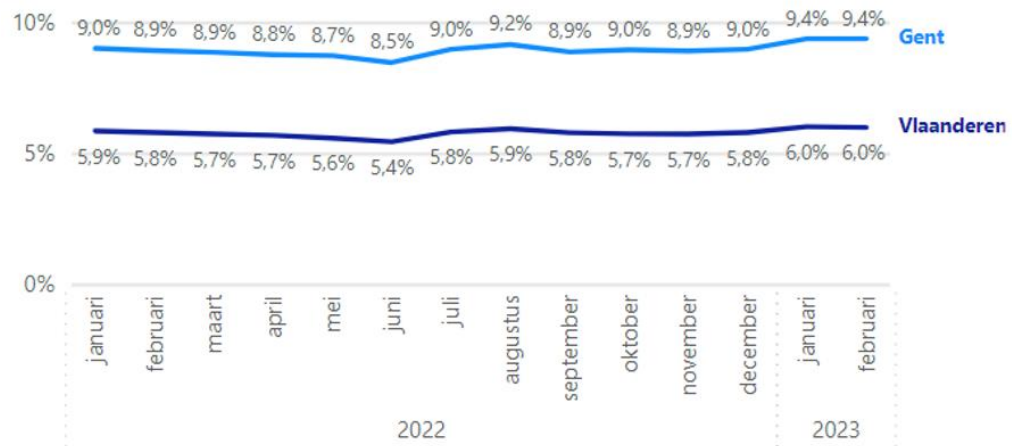

De evolutie van de Gentse werkzoekendengraad in 2022 verliep **gefaseerd**.⁴⁰

- Tijdens de **eerste jaarmidde** was er een **continue daling** van de werkzoekendengraad, zowel in Vlaanderen als in Gent. Van januari tot juni daalde de Gentse werkzoekendengraad van 9,0% naar 8,5%.
- Traditioneel **stijgt** de werkzoekendengraad **tijdens de zomermaanden** onder invloed van **schoolverlaters**. Ook in 2022 was er een tijdelijke stijging tussen juni en augustus (0,7 pp in Gent en 0,5 pp in Vlaanderen), die gedeeltelijk weggewerkt werd in september.
- Terwijl 2021 in het najaar een verdere daling kende, was dit niet het geval in 2022. De **werkzoekendengraad stabiliseerde** rond 9% in Gent en 5,8% in Vlaanderen. Vermoedelijk speelde hier de verslechterde economische situatie mee, gekoppeld aan de Oekraïne-crisis en de energiecrisis.
- Begin 2023 lag de **werkzoekendengraad licht hoger** dan de maanden ervoor en hoger dan het niveau in januari 2022.

⁴⁰ Bron: Arvastat, Burgerklanten, detailtabellen, werkzoekendengraad https://arvastat.vdab.be/burgers_basisstatistieken.html

Werkzoekendengraad 2022-2023

4.3.2 Kenmerken werkzoekenden zonder werk

Gent telde in december 2022 **11.834 werkzoekenden zonder werk (WZW)**. Dit is een **stijging met 2,5%** ten opzichte van december 2021, of 291 personen. Het Vlaamse aantal WZW steeg eveneens, maar slechts met 1,3% over dezelfde periode.⁴¹

Een verdere indeling van de groep WZW volgens een aantal socio-economische karakteristieken toont volgende **trends** (steeds december 2022 ten opzichte van december 2021):

- **Werksituatie:** de groep “niet inzetbaar op lange termijn” krimpt als enige waardoor ook het relatieve belang afneemt (van 10% naar 8%). De groep “in bemiddeling” blijft veruit de grootste en bevat bijna 80% van alle werkzoekenden zonder werk. De relatieve aandelen zijn vrij gelijkaardig in Gent en Vlaanderen.
- **Geslacht:** mannen blijven (nipt) het merendeel van het aantal werkzoekenden zonder werk uitmaken, maar hun aantal daalde in 2022. Dit in tegenstelling tot het aantal vrouwen, dat door een stijging van 6,5% nu 47% van de totale groep vertegenwoordigt.
- **Leeftijd:** de groep jongeren onder 25 jaar kende afgelopen jaar de grootste stijging (+6,6%). De groep 25-59-jarigen nam licht toe en, opvallend, het aantal oudere WZW nam in Gent af met 8,4%.
- **Studies:** de groep laaggeschoolden kromp als enige groep (-1,1%), maar vertegenwoordigt nog steeds de grootste groep WZW (43 %). Opvallend, het aantal hooggeschoolde WZW ligt in Gent fors hoger dan in Vlaanderen (27% vs. 21%) en hun relatief aandeel in het totaal aantal WZW nam in beide regio's in 2022 toe.
- **Werkloosheidsduur:** tijdens de coronacrisis was er een stelselmatige verschuiving van kortdurige werkloosheid (<1 jaar) naar langdurige werkloosheid (>=1 jaar). Waar er in 2019 nog 47% WZW minder dan een jaar werkzoekend was, viel dat aantal terug tot 41% in 2021. Die daling werd volledig opgenomen door een groter aantal langdurig werkzoekenden (>= 2 jaar, aandeel 41%). In 2022 keerde deze trend,

⁴¹ Bron: Arvastat, *Burgerklanten basisstatistieken, kengetallen, werkzoekenden zonder werk, maandcijfers*. https://arvastat.vdab.be/burgers_basisstatistieken.html

waardoor er nu 49% WZW minder dan een jaar werkzoekend zijn, 15% 1 tot 2 jaar en 36% langer dan 2 jaar.

- **Nationaliteit:** er was een lichte daling van het aantal EU-burgers (-2,3%) en een grote stijging van het aantal niet-EU WZW (+28,8%). Dit is hoofdzakelijk te verklaren door de forse instroom van Oekraïense WZW. Een vijfde van alle WZW had in 2022 een niet-EU-nationaliteit.
- **Origine:** uiteraard is er een correlatie tussen origine en nationaliteit. Ook hier is er een toename van het aantal personen van vreemde origine (+11,6%) en een afname van het aantal personen van Belgische origine (-2,3%).

Regio Statuut	Gent				Vlaanderen			
	2022	2021	Evolutie	Aandeel in 2022	2022	2021	Evolutie	Aandeel in 2022
0. Totaal								
Werkzoekenden zonder werk	11834	11543	2.5%	100%	179796	177522	1.3%	100%
1. Werksituatie								
In bemiddeling	9241	8848	4.4%	78%	136290	130759	4.2%	76%
In opleiding of voortraject	1617	1550	4.3%	14%	25436	23744	7.1%	14%
Niet inzetbaar op lange termijn	976	1145	-14.8%	8%	18070	23019	-21.5%	10%
2. Geslacht								
Mannen	6291	6338	-0.7%	53%	94068	93807	0.3%	52%
Vrouwen	5543	5205	6.5%	47%	85728	83715	2.4%	48%
3. Leeftijd								
1. < 25 jaar	1747	1639	6.6%	15%	27399	24832	10.3%	15%
2. 25-59 jaar	9163	8895	3.0%	77%	130723	128735	1.5%	73%
3. >= 60 jaar	924	1009	-8.4%	8%	21674	23955	-9.5%	12%
4. Studies								
1. Laaggeschoold	5101	5156	-1.1%	43%	77983	78102	-0.2%	43%
2. Middengespoold	3546	3470	2.2%	30%	63524	63822	-0.5%	35%
3. Hooggeschoold	3181	2908	9.4%	27%	38200	35522	7.5%	21%
4. Onbekend	6	9	-33.3%	0%	89	76	17.1%	0%
5. Werkloosheidsduur								
1. < 1 jaar	5742	4778	20.2%	49%	90086	75990	18.5%	50%
2. 1-2 jaar	1784	1990	-10.4%	15%	27156	33080	-17.9%	15%
3. >= 2 jaar	4308	4775	-9.8%	36%	62554	68452	-8.6%	35%
6. Nationaliteit								
EU	9540	9762	-2.3%	81%	146958	152671	-3.7%	82%
Niet-EU	2294	1781	28.8%	19%	32838	24851	32.1%	18%
7. Origine								
Allochtonen	4450	3987	11.6%	38%	62575	54816	14.2%	35%
Autochtonen	7384	7556	-2.3%	62%	117221	122706	-4.5%	65%

4.3.3 Werkzoekenden zonder werk volgens beroepsaspiratie

Op het vlak van de **beroepsaspiraties** van de werkzoekenden zonder werk zijn er enkele **evoluties in Gent** waar te nemen. Onderstaande tabel toont de evolutie van het aantal **Gentse werkzoekenden zonder werk met een bepaalde jobaspiratie**. De vier laatste kolommen tonen het maandelijkse gemiddeld aantal WZW per beroepsgroep voor de jaren 2019 tot 2022. De gekleurde kolommen tonen telkens de procentuele evolutie van die aantallen ten opzichte van 2019. Werkzoekenden kunnen meerdere beroepsaspiraties opgeven. Het gaat hier bijgevolg niet over het aantal werkzoekenden zonder werk zelf.⁴² De tabel geeft eerder aan voor welke

⁴² Bron: Arvastat, burgerklanten, detailtabellen, werkzoekenden zonder werk in bemiddeling, maandcijfers volgens beroepsgroep https://arvastat.vdab.be/burgers_basisstatistieken.html

beroepsgroepen werkzoekenden interesse tonen en/of waarvoor ze de nodige skills bezitten.

- In 2020, onder invloed van de eerste coronagolf, is er een **toename van het aantal werkzoekenden** voor zowat alle beroepsgroepen, met enkel een lichte afname binnen de bouw- en pedagogische beroepen.⁴³
- In 2021 **neemt het aantal werkzoekenden dan weer (sterk) af voor alle beroepsgroepen** (met uitzondering van de (para)medische en verzorgende beroepen). De grootste afnames ten opzichte van 2019 situeren zich binnen de bouwberoepen (17% onder het niveau van 2019), pedagogische beroepen (-19%) en de vrijetijds- en artistieke beroepen (-17%).
- **De daling heeft zich ook in 2022 verdergezet, nu in alle beroepsgroepen.** Ten opzichte van 2019 zijn er nu **gemiddeld 22% minder werkzoekenden per beroepsgroep**. De beroepsgroepen met de grootste afnames zijn de bouwberoepen (-35%), pedagogische beroepen (-27%) en de industriële beroepen en ambachten (-25%). Met uitzondering van de (para)medische en verzorgende beroepen (-0%) is er in alle beroepsgroepen een afname met minstens 18%.
- Ondanks de verschillen in toe-/afnames blijft de volgorde van de **6 grootste beroepsgroepen** qua aantal werkzoekenden met een beroepsaspiratie voor dat beroep ongewijzigd, met industriële beroepen en ambachten (1), horeca-, handels- en verkooppersoneel (2) en dienstverlenende beroepen (3) als drie populairste beroepsgroepen.

Jaar Beroepsgroep	2022			Maandelijks 2022	gemiddelde 2021	per 2020	jaar 2019
	Groei 2019- 2022	Groei 2019- 2021	Groei 2019- 2020				
(para)medische en verzorgende beroepen	-0%	26%	19%	621	781	740	621
Administratieve beroepen	-19%	-13%	6%	1997	2140	2608	2451
Bouwberoepen	-35%	-17%	-2%	783	1000	1184	1208
Communicatie- en kennisberoepen	-18%	-13%	4%	970	1035	1235	1188
Dienstverlenende beroepen	-19%	-10%	1%	2894	3197	3586	3553
Horeca-, handels- en verkooppersoneel	-22%	-11%	5%	2995	3419	4045	3862
Industriële beroepen en ambachten	-25%	-13%	3%	3760	4349	5181	5026
Land-, tuin- en bosbouw- en visserijberoepen	-20%	-9%	3%	596	672	760	740
Pedagogische beroepen	-27%	-19%	-2%	799	892	1068	1096
Transport- en logistieke beroepen	-19%	-9%	8%	2174	2466	2925	2699
Vrijetijds- en artistieke beroepen	-22%	-17%	1%	1324	1416	1719	1698
Total	-22%	-11%	4%	18911	21368	25053	24142

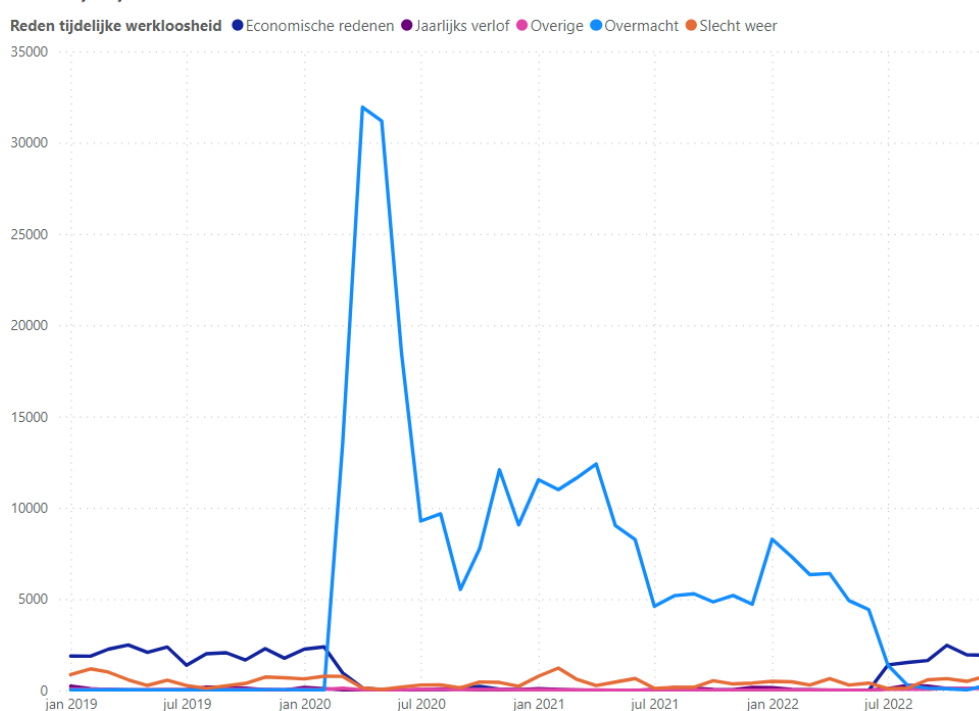
4.4 Tijdelijke werklozen

Bovenstaande cijfers over de Gentse werkzoekendengraad en werkzoekenden zonder werk nemen tijdelijke werklozen niet in rekening. **Sinds maart 2020** kunnen werkgevers een beroep doen op **tijdelijke werkloosheid** wegens het coronavirus. Het aantal werkgevers (met maatschappelijke zetel in Gent) die een of meerdere van hun werknemers registreerden als tijdelijk werkloos, én het aantal Gentse inwoners die geregistreerd werden als tijdelijk werkloos, kennen vanaf maart 2020 een gelijkaardig verloop.

⁴³ De opvallende stijging voor de (para)medische en verzorgende beroepen is vermoedelijk gelinkt aan gerichte acties van VDAB in het kader van de coronacrisis.

De grafiek hieronder toont het **aantal tijdelijk werklozen per maand en per motief in Gent** (de evoluties liggen in lijn met het Vlaamse gemiddelde)⁴⁴. De grootste piek situeert zich in het voorjaar van 2020, tijdens de eerste coronagolf. In april betrof het 31.947 Gentenaren. De aantallen daalden snel tijdens de zomer van 2020. Latere pieken bereikten nooit het eerdere niveau en werden telkens minder hoog. Begin 2022 was er een – voorlopig? – laatste piek. **Sinds augustus 2022 keerden de aantallen binnen dit motief terug naar het pre-coronacrisis niveau** en wordt er terug vooral beroep gedaan op economische redenen bij gebruik van tijdelijke werkloosheid. In december 2022 waren in totaal **3.268 Gentenaren minstens een dag tijdelijk werkloos**.

Aantal tijdelijk werklozen 2019-2022

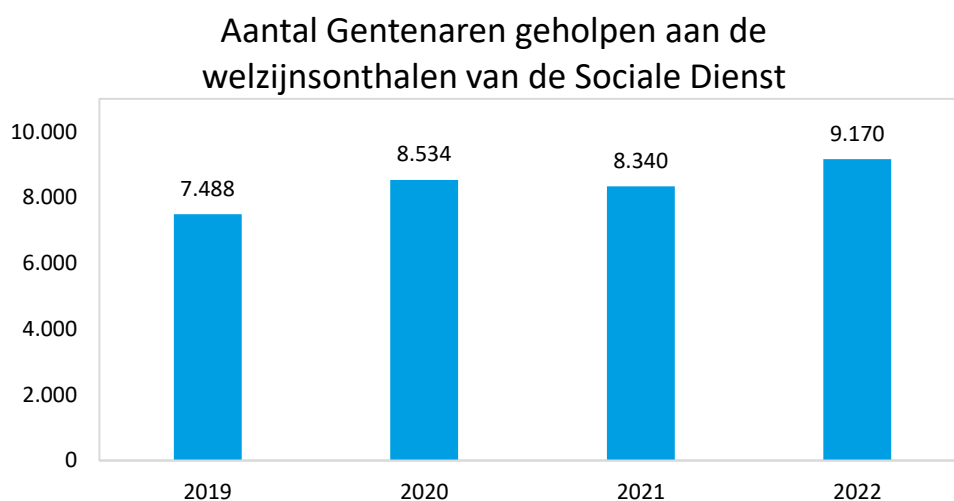

4.5 Leefloongerechtigden en hulpvragen OCMW

De gevolgen van de coronacrisis waren nog niet achter de rug toen in 2022 een nieuwe crisis toesloeg. Door het uitbreken van de oorlog in Oekraïne schoten de energieprijzen de hoogte in en **klopten Oekraïense vluchtelingen aan bij het OCMW voor hulp**. Voor een volledig beeld over de impact van deze crisissen op de kwetsbare Gentenaren verwijzen we naar de jaarlijkse rapportering over het armoedebeleidsplan op de Commissie onderwijs, welzijn en participatie.

⁴⁴ Het betreft hier alle motieven. Het motief 'overmacht' bevat alle tijdelijke werkloosheid wegens coronavirus, maar ook eventuele andere redenen van overmacht. Zoals de maanden vóór maart 2020 tonen, werd die categorie echter amper gebruikt en kan de tijdelijke werkloosheid binnen deze categorie dus ruwweg worden toegewezen aan overmacht wegens coronavirus. Bron: RVA interactieve statistieken - <https://www.rva.be/interactivestats/home.jsf?dswid=-5523> RVA documentatie – cijfers tijdelijke werkloosheid wegens coronavirus (verdeling volgens gemeente van de werknemer & verdeling volgens postcode van de maatschappelijke zetel van de werkgever).

Het aantal personen dat in de loop van 2022 bij het OCMW onthaal aanklopte, lag daardoor **nóg hoger dan tijdens de coronacrisis**.⁴⁵

In 2020 en 2021 was er een duidelijke stijging van het aantal hulpvragen rond financiële hulp. In de eerste maanden van de coronacrisis in 2020 was er eveneens een piek in de aanvragen materiële hulp (voornamelijk voedselondersteuning), gevolgd door een stijging van de vraag naar sociale begeleiding (advies op zowel psychosociaal, administratief als juridisch vlak). In 2022 was er opnieuw een **toename in de vragen rond financiële hulp**, vooral door een **stijging van het aantal aanvragen equivalent leefloon** door de Oekraïense vluchtelingen én een **stijging van het aantal hulpvragen rond energie**.

4.5.1 Voorschotten op werkloosheid

Gentenaars die in afwachting tot een beslissing van de uitbetalingsinstelling in financiële problemen komen, kunnen een **voorschot op hun werkloosheidsuitkering** aanvragen bij het OCMW.

Het aantal toegekende voorschotten op werkloosheid lag in 2020 77% hoger dan in 2019. Vanaf 2021 was er een lichte daling, maar het aantal toegekende voorschotten lag ook **in 2022 nog ruim boven de aantallen van voor de coronacrisis**.⁴⁶

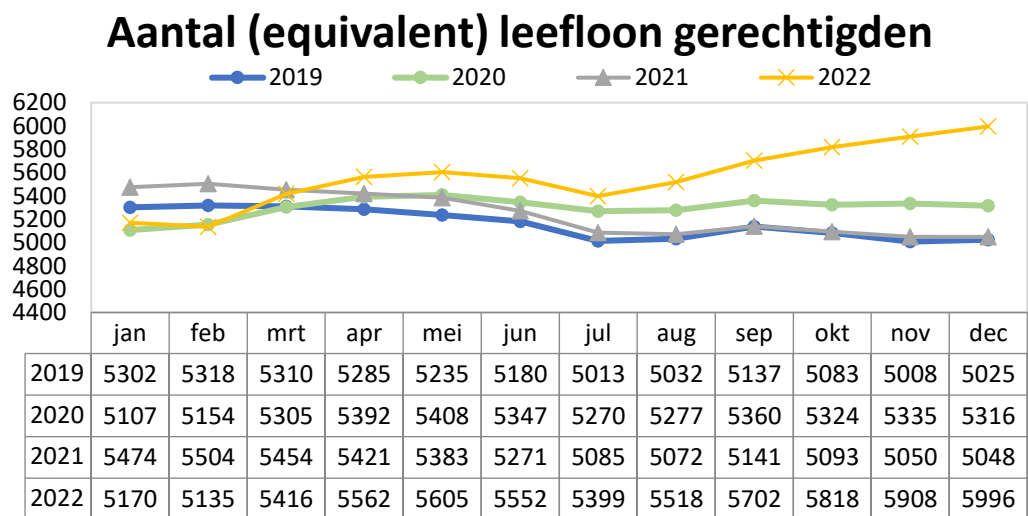
⁴⁵ Bron: Departement Samenleven en Welzijn – New Horizon/Kubus COT

⁴⁶ Bron: Departement Samenleven en Welzijn – New Horizon/Kubus COT

4.5.2 Impact op (equivalent) leefloongerechtigden

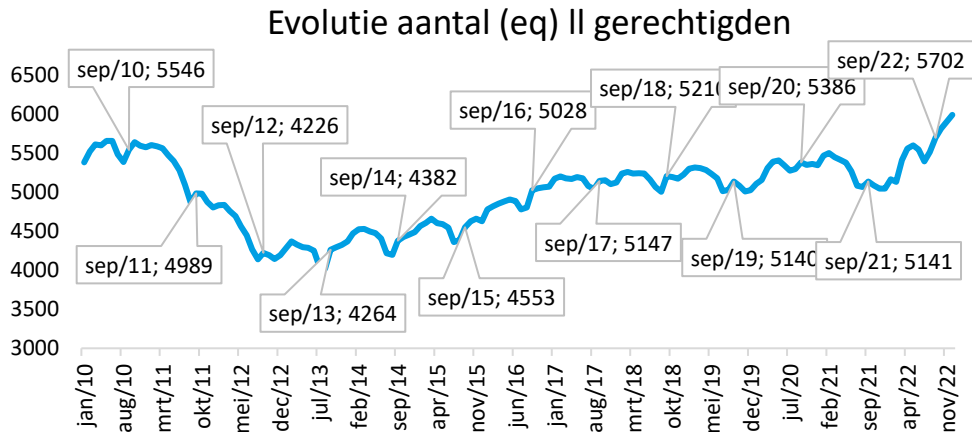
In 2020 was er een stijging van het aantal (equivalent) leefloongerechtigden, vooral aan de start van de coronacrisis. In de loop van 2021 daalde het aantal leefloongerechtigden terug tot het niveau van voor de crisis. De instroom van de **Oekraïense vluchtelingen** zorgde in 2022 echter voor een nog **veel sterkere stijging** dan in 2020.⁴⁷

Het aantal (equivalent) leefloongerechtigden overschrijdt sinds 2022 de historisch hoge aantallen van 2010, toen veroorzaakt door de instroom van nieuwe EU-burgers.⁴⁸

⁴⁷ Bron: Departement Samenleven en Welzijn – New Horizon/Kubus COT

⁴⁸ Bron: Departement Samenleven en Welzijn – New Horizon/Kubus COT

4.6 Ontvangen vacatures

4.6.1 Ontvangen vacatures per circuit

In 2022 keerde de trend in het aantal ontvangen vacatures om. Hoewel we **begin 2022 nog een voortzetting van de eerdere, stijgende trend** zagen, **nam het aantal ontvangen vacatures stelselmatig af vanaf juni**, zoals onderstaande figuur toont.⁴⁹

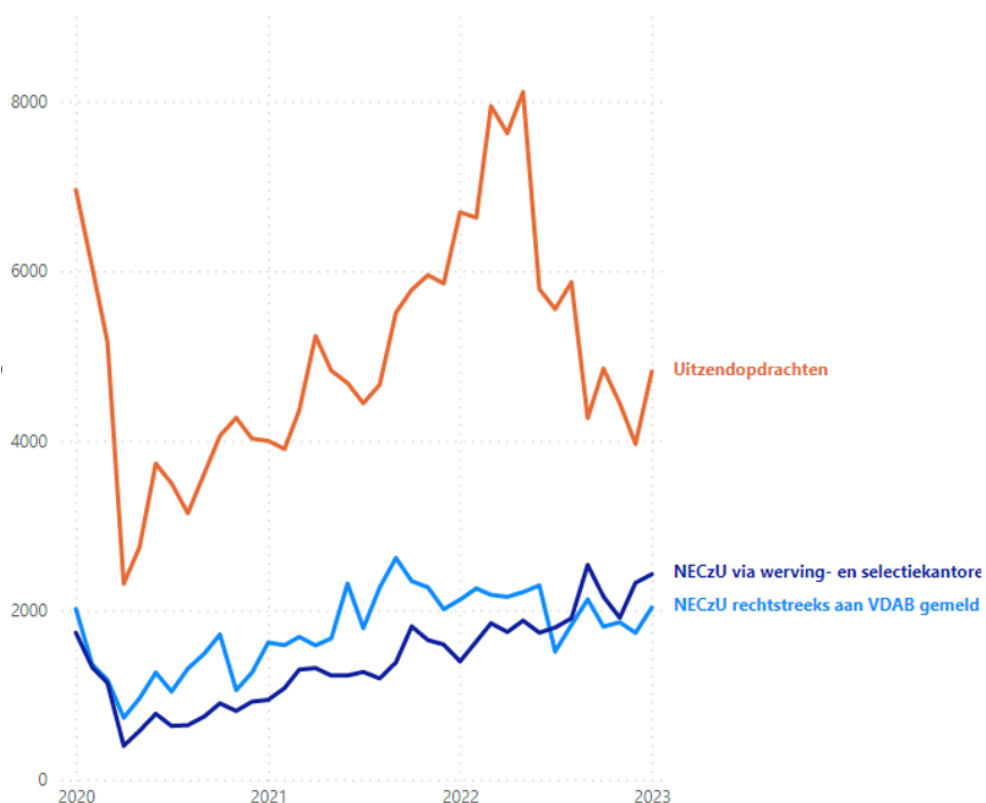
Het **aantal vacatures** dat de VDAB maandelijks ontving, **steeg van december 2021 tot mei 2022 met 29% (+2.742 vacatures), om dan terug te vallen met 34% in december (-4.186 vacatures)**. Eind december ontving de VDAB in totaal 8.021 vacatures, 15% minder dan in december 2021.

De algemene evolutie van het aantal ontvangen vacatures vertoont wel **grote verschillen volgens circuit**. De evolutie binnen de uitzendopdrachten (de grootste groep, met meer dan de helft van alle ontvangen vacatures) volgt de algemene evolutie. Ze maskeert echter de evolutie van de vacatures binnen het **normaal economisch circuit zonder uitzendopdrachten** ('NECzU') via werving- en selectiekantoren – waar er nog steeds een stijgende trend is – en de vacatures binnen het NECzU rechtstreeks aan de VDAB gemeld – waar er al een dalende trend is sinds eind 2021. Enkel de vacatures binnen het NECzU via werving en selectie bevinden zich nu op een niveau hoger dan dat van net voor het begin van de coronacrisis.

De verschillende evoluties hebben ervoor gezorgd dat het **aandeel uitzendopdrachten in het vierde kwartaal van 2022 is teruggevallen tot 53%** (gemiddeld 62% in de periode 2020-2022), terwijl het aandeel NECzU via werving en selectie de omgekeerde beweging maakte: 26% in 2022 Q4, tegenover gemiddeld 17%. Het aandeel NECzU rechtstreeks gemeld aan VDAB blijft vrij constant.

⁴⁹ Bron: Arvastat, vacatures, basisstatistieken NECzUR + NECzUW + uitzendkantoren, maandcijfers https://arvastat.vdab.be/arvastat_basisstatistieken_vacatures.html

Aantal ontvangen vacatures per circuit 2020-2022

4.6.2 Ontvangen vacatures op lange termijn (NECzUr)

Ondanks de daling in de tweede jaarhelft van 2022 blijft het **aantal ontvangen vacatures historisch hoog**. Onderstaande grafiek⁵⁰ toont het aantal ontvangen vacatures van de laatste 12 maanden voor Gent (donkerblauwe lijn). Merk op dat het hier enkel de vacatures uit het 'NECzUr' betreft, de **vacatures uit het normale economische circuit, rechtstreeks gemeld aan de VDAB** en dus uitgezonderd uitzendcontracten en vacatures gemeld via wervings- en selectiebureaus. Merk ook op dat, doordat er steeds naar de 12 voorgaande maanden wordt gekeken, dit een indicator is die met vertraging reageert en seizoenseffecten uitzuivert. Dit wordt duidelijk als de donkerblauwe lijn vergeleken wordt met de maandelijkse cijfers. De lichtblauwe lijn vertoont een veel grilliger patroon en de pieken/dalen liggen steeds vroeger dan het jaargemiddelde.

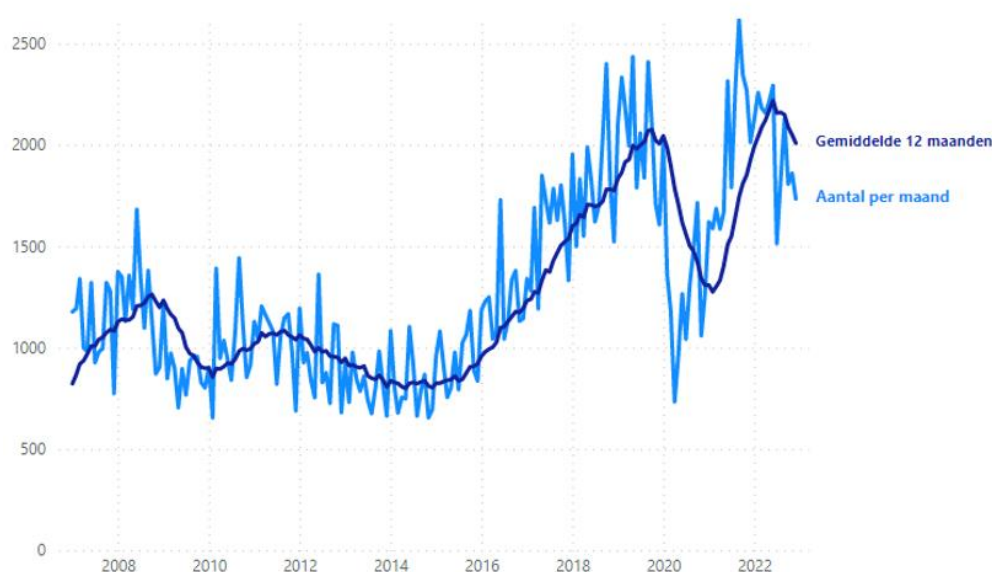
Het gemiddeld aantal maandelijks ontvangen vacatures over de laatste 12 maanden stond in oktober 2019 op het hoogste peil in 14 jaar (gemiddeld 2.075 vacatures). In 2020 vielen de ontvangen vacatures sterk terug, tot een maandgemiddelde over de laatste 12 maanden van 1.276 vacatures in februari 2021 (-39%). Dat dieptepunt zit nog steeds ruim boven de laagste waarden uit de periode 2013-2015 (gemiddeld

⁵⁰ Bron: Arvastat, Vacatures, detailtabellen, NECzUr, sommatie laatste 12 maanden, maandcijfers. Eigen bewerking https://arvastat.vdab.be/arvastat_basisstatistieken_vacatures.html

ongeveer 800 ontvangen vacatures per maand). **Vanaf het voorjaar van 2021 stegen de ontvangen vacatures opnieuw aan een hoog tempo**, waardoor in juni 2022 het maandgemiddelde over de laatste 12 maanden piekte op **2.219 ontvangen vacatures**.⁵¹ Deze piek ligt zelfs 7% hoger dan het precoronaniveau. Vanaf juli 2022 vertoont ook het maandgemiddelde een dalende trend.

Bovenstaande cijfers moeten **voorzichtig** geïnterpreteerd worden. Het aantal vacatures dat de VDAB ontvangt, is slechts een **fractie van het totale aantal vacatures** dat de arbeidsmarkt telt. Gewoonlijk wordt dit op ongeveer 30% ingeschat. In tijden van crisis wordt dit percentage echter verondersteld hoger te zijn, aangezien werkgevers dan meer geneigd zijn om hun vacatures te registreren bij de VDAB. Of dat hier ook echt het geval is geweest, is onduidelijk.

Aantal ontvangen vacatures per maand 2007-2022

4.6.3 Ontvangen vacatures per beroepsgroep

Onderstaande tabel vergelijkt het **totaal aantal ontvangen vacatures in 2022 met de totalen van de vorige 3 jaar**.⁵² Merk op dat het enkel vacatures betreft uit het NECzUr (normale economische circuit, rechtstreeks gemeld aan de VDAB, dus uitgezonderd uitzendcontracten en vacatures gemeld via wervings- en selectiebureaus). In de kleurenschaal voor de evoluties betekent hoe roder, hoe groter de afname ten opzichte van 2019, hoe groener hoe groter de toename ten opzichte van 2019.

⁵¹ Merk op dat de piek in het aantal ontvangen vacatures op maandbasis al in september 2021 plaatsvond en dat er sindsdien een dalende trend is van het aantal ontvangen vacatures.

⁵² Bron: Arvastat, Vacatures, detailtabellen, NECzUr per beroepsgroep, sommatie laatste 12 maanden, maandcijfers. Eigen bewerking https://arvastat.vdab.be/arvastat_basisstatistieken_vacatures.html

Met uitzondering van de pedagogische beroepen (+1%) was er een daling van het aantal ontvangen vacatures voor elke beroepsgroep in 2020 (gemiddeld -37%). In 2021 kenden **alle beroepsgroepen een herstel van het aantal ontvangen vacatures**. Er was een stijging in het aantal ontvangen vacatures van 54% over alle beroepsgroepen heen. Een aantal beroepsgroepen kwam daarbij op een hoger niveau dan in 2019, met name de bouwberoepen (+33%), de administratieve beroepen (+48%), de pedagogische beroepen (+54%) en de transport- en logistieke beroepen (+57%). Een aantal andere beroepen is de forse daling in het aantal vacatures in 2020 nog niet te boven gekomen in 2021, namelijk de (para)medische en verzorgende beroepen (vacatures op 47% van het niveau eind 2019) en industriële beroepen (83%) vallen op. Gemiddeld lag het aantal vacatures nog maar 3% onder het niveau van 2019.

Terwijl het aantal ontvangen vacatures in alle beroepsgroepen nog toenam in 2021 was er een **diverser beeld in 2022**. Een aantal beroepsgroepen kende een **(nieuwe) terugval**, zoals de vrijetijds- en artistieke beroepen (-29%, in 2022 op 66% van het niveau in 2019) en de (para)medische en verzorgende beroepen (-17%, tot 39% van niveau 2019). De **andere beroepsgroepen kenden gemiddeld een groei op jaarbasis**. Bij zowel de administratieve beroepen (+20%), communicatie- en kennisberoepen (+25%), bouwberoepen (+28%) als de transport- en logistieke beroepen (+28%) was die groei zelfs vrij uitgesproken. In vergelijking met 2019 zijn de sectoren met de grootste groei de pedagogische (+54%), bouw (+69%), administratieve (+78%) en de transport- en logistieke beroepen (+102%).

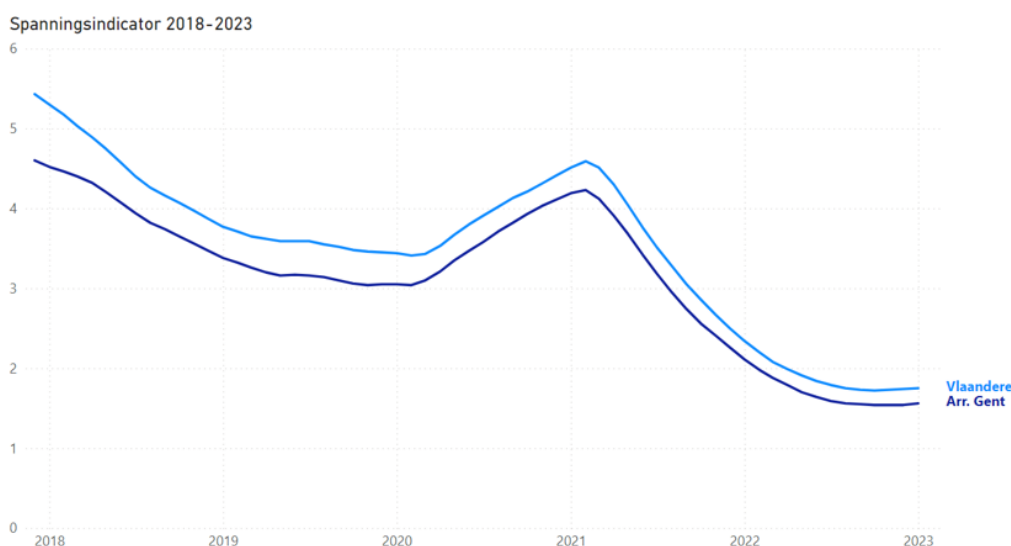
Beroepsgroepen	Groei 2019-2022	Groei 2019-2021	Groei 2019-2020	Aantal 2022	Aantal 2021	Aantal 2020	Aantal 2019
(para)medische en verzorgende beroepen	-61%	-53%	-68%	2547	3071	2126	6575
Administratieve beroepen	78%	48%	-22%	5155	4280	2263	2891
Bouwberoepen	69%	33%	-17%	1451	1136	711	857
Communicatie- en kennisberoepen	14%	-9%	-36%	1480	1186	838	1303
Dienstverlenende beroepen	17%	5%	-8%	3833	3431	3013	3276
Horeca-, handels- en verkooppersoneel	3%	-4%	-51%	2329	2171	1122	2272
Industriële beroepen en ambachten	-16%	-17%	-57%	1806	1789	915	2144
Land-, tuin- en bosbouw- en visserijberoepen	8%	-30%	-64%	57	37	19	53
Onbekend	-79%	-2%	-32%	354	1669	1159	1706
Pedagogische beroepen	54%	54%	1%	3481	3475	2269	2257
Transport- en logistieke beroepen	102%	57%	-13%	1192	930	515	591
Vrijetijds- en artistieke beroepen	-34%	-7%	-31%	417	591	441	636
Total	-2%	-3%	-37%	24102	23766	15391	24561

4.7 Arbeidsmarktkrapte

4.7.1 Spanningsindicator

De **arbeidsmarktkrapte** kende sinds het begin van de coronacrisis **grote schommelingen**. De krapte wordt gemeten als de verhouding van het aantal werkzoekenden zonder werk en het aantal ontvangen vacatures (NECzUr). Er wordt dus geen rekening gehouden met bv. andere types werkzoekenden (zoals werkende werkzoekenden), leefloongerechtigden of uitzendopdrachten.

Onderstaande grafiek toont de **spanningsindicatoren voor arrondissement Gent en Vlaanderen** van eind 2017 tot december 2021.⁵³ Merk op dat het hierbij niet gaat over de stad Gent. Het kleinste detailniveau voor de spanningsindicator is het arrondissement. **Vóór de coronacrisis** toonde de **spanningsindicator** al enkele jaren een **dalend verloop**. Een lagere indicator betekent daarbij een toename van de arbeidsmarktkrapte: er zijn immers minder werkzoekenden per vacature. In het begin van de coronacrisis zorgde vooral het afgenomen aantal ontvangen vacatures en (in mindere mate) het toegenomen aantal werkzoekenden zonder werk voor een **afkoeling van de arbeidsmarkt** ('meer kandidaten per vacature'). Deze situatie was echter tijdelijk. **Sinds het voorjaar van 2021** zorgt de afname van het aantal werkzoekenden en de (forse) toename van het aantal ontvangen vacatures voor een **versnelde toename van de arbeidsmarktkrapte**. De spanningsindicator noteerde **eind 2022 gevoelig lager dan het niveau vóór de coronacrisis**. De daling lijkt echter af te nemen en de spanningsindicator zal vermoedelijk de komende maanden terug licht stijgen. De grafiek toont ook dat **de Gentse arbeidsmarkt krapper is dan het Vlaamse gemiddelde**, al is het verschil zowel in absolute als relatieve termen lichtjes gedaald de voorbije jaren.

4.7.2 Knelpuntberoepen

De krappere wordende arbeidsmarkt vertaalt zich daarnaast in een **stijgend aantal knelpuntberoepen**. Knelpuntberoepen zijn beroepen waarvoor de invulling van vacatures moeilijker verloopt dan voor de andere beroepen. De bepaling gebeurt op basis van 2 criteria: een kwantitatieve analyse van VDAB-gegevens van vacatures en werkzoekenden en een kwalitatieve bevraging van VDAB-experten en relevante sectororganisaties.⁵⁴ De knelpuntberoepenlijst impliceert niet dat het voor beroepen

⁵³ Bron: Beroepen in cijfers, spanningsindicator. <https://www.vdab.be/trendsdoc/beroepen/index.html>

⁵⁴ Kwantitatief: zijn er genoeg werkzoekenden voor het aantal openstaande vacatures? Kwalitatief: is er een match tussen het gevraagde profiel in de vacatures en de beschikbare werkzoekenden? Zijn de werkzoekenden bereid om te werken binnen de specifieke werkomstandigheden van de vacatures?

die niet op de lijst staan makkelijk is om vacatures in te vullen. Merk ook op dat de lijst wordt opgesteld op Vlaams niveau. Er zijn uiteraard **regionale verschillen**, waardoor een beroep in de ene regio minder of meer knelpuntkarakteristieken kan hebben dan in een andere regio.⁵⁵ Op de VDAB knelpuntberoepenlijst voor 2023 staan 234 beroepen, 27 meer dan in 2022.

De **tien grootste knelpuntberoepen**, opgelijst in onderstaande tabel, vertonen weinig verrassingen. Het gaat voornamelijk om medisch en technisch geschoold personeel, naast klassiekers als schoonmaker, boekhouder of bestuurder trekker-oplegger. De lijst is grotendeels **representatief voor Gent**, met uitzondering van medewerker in de fruitteelt. Dat knelpunt situeert zich eerder in Limburg. De VDAB-publicatie waarop deze cijfers gebaseerd zijn, vermeldt ook nog enkele andere vaste waarden (ICT-profielen, horecapersoneel, begeleiders kinderopvang en slager) en enkele opvallende nieuwkomers, waaronder maatschappelijk werker, hotelreceptionist en podiumtechnicus. Een blik op de VDAB-cijfers leert dat die vacatures ook in Gent moeilijk in te vullen zijn.

Er zijn **verschillende redenen** waarom er meer knelpuntberoepen zijn dan enkele jaren geleden. Ten eerste **veranderden een aantal werknemers van sector** (veelal na tijdelijke werkloosheid tijdens de coronapandemie). Ten tweede is er nog steeds een belangrijke **vergrijzingsgolf**, die zich in bijvoorbeeld de gezondheids- en welzijnszorg extra manifesteert (cf. VDAB, knelpuntberoepen in 2023). Tot slot is er een **heel laag aantal werkzoekenden zonder werk**, waardoor de kans op een goede match tussen werkzoekende en vacature afneemt.

Beroep	Beroepsgroep	Spanningsindicator	
		Vlaanderen	Arr. Gent
Verpleegkundige	(para)medische en verzorgende beroepen	0.24	0.23
Werfleider	Bouwberoepen	0.5	0.22
Technicus industriële installaties	Industriële beroepen en ambachten	0.32	0.26
Schoonmaker bij mensen thuis	Dienstverlenende beroepen	0.85	0.74
Bestuurder trekker-oplegger	Transport- en logistieke beroepen	0.57	0.61
Onderhoudsmecanici	Industriële beroepen en ambachten	0.89	0.79
Calculator bouw	Bouwberoepen	0.51	0.54
Medewerker in de fruitteelt	Land-, tuin- en bosbouw- en visserijberoepen	0.38	44.46
Boekhouder: Accountant – Belastingadviseur	Administratieve beroepen	1.09	0.46
Industrieel elektrotechnisch installateur	Industriële beroepen en ambachten	0.77	0.65

⁵⁵ Beroepen in cijfers VDAB - <https://www.vdab.be/trendsdoc/beroepen/index.html>. Januari 2023 en VDAB (1/2/2023). Knelpuntberoepen in Vlaanderen, editie 2023. <https://www.vdab.be/sites/default/files/media/files/Knelpuntberoepen2023.pdf>.

5 NORTH SEA PORT

Vijf jaar geleden fuseerden het Nederlandse Zeeland Sea Ports en het Vlaamse havenbedrijf Gent tot 1 haven: North Sea Port. Ondanks de impact van de coronapandemie, de oorlog in Oekraïne en de energiecrisis werd **2022 een recordjaar**. Ondertussen blijkt dat North Sea Port in 2023 een minder, maar degelijk jaar verwacht. De verwachting is dat de investeringen een gelijkaardig niveau aanhouden.

5.1 Resultaten 2022

5.1.1 Goederenoverslag via zeevaart

In 2020 boekte North Sea Port⁵⁶ 63,5 miljoen ton goederenoverslag via zeevaart, een daling van 11,2% of 8 miljoen ton in vergelijking met 2019. In 2021 boekte North Sea Port 68,9 miljoen ton goederenoverslag via zeevaart, een stijging met 9% in vergelijking met 2020. In 2022 boekte North Sea Port een overslag van **73,6 miljoen ton of een stijging met 7% in vergelijking met het jaar 2021**. Dit is het beste jaar ooit voor goederenoverslag via zeevaart sinds de fusie en een stijging met nog eens 3% in vergelijking met het vorige recordjaar 2019.

De recordcijfers zijn in 2022 zichtbaar in **verschillende sectoren**:

- De **vloeibare bulk** is in 2022 goed voor een aandeel van 24% (of 17,6 miljoen ton). Dit is een stijging met 5% in vergelijking met 2021. De stijging was vooral merkbaar bij de overslag van biodiesel, diesel, vloeibare meststoffen en kerosine.
- **Droge bulk** neemt ook in 2022 meer dan de helft van de goederenoverslag via zeevaart in: 54% (of 39,9 miljoen ton). Dit is een stijging van 10% tegenover 2021. Die groei zat onder meer bij oliehoudende zaden, ruw ijzer, meststoffen en steenkool.
- Het segment **roll on/roll off (ro/ro)** neemt 5% in (of 3,7 miljoen ton). Dit is een stijging met 2%. Meer vervoer van auto's zorgde voor de toename.
- **Breakbulk** (stukgoed) staat voor een aandeel van 14% (of 10 miljoen ton). Dit is een stijging met 5%. De stijging is te zien bij de overslag van staalplaten en bananen (shift vanuit het vervoer met containers).
- De **containers** nemen naar cargotype 3% in (of 2,6 miljoen ton). Dit is een daling met 9%. De daling deed zich onder meer voor door minder transport van bananen in containers (shift naar vervoer als break bulk).

⁵⁶ Bron: North Sea Port

5.1.2 Binnenvaart

Ook de overslag via binnenvaart kende voor het 2de jaar op rij een **recordjaar** en kwam uit op **64,5 miljoen ton (+7%)**. De export per binnenvaart steeg met 7% en de import met 8%. De overslag van breakbulk via binnenvaart nam spectaculair toe, met 40%. 58% van het vervoer tussen de haven en het Europese achterland gaat ondertussen in alle windrichtingen via de binnenwateren.

5.2 Conclusie

Met een overslag via zeevaart van 73,6 miljoen ton en via binnenvaart van 64,5 miljoen ton registreerde North Sea Port in 2022 een **totale overslag van 138,1 miljoen ton** tegenover 129,1 miljoen ton in 2021. Dit is een stijging van ruim 10 miljoen ton.

De coronacrisis, Brexit en de oliecrisis lieten zich in 2020 duidelijk voelen. De coronacrisis stopte in het eerste semester van 2020 de gestage groei van North Sea Port en hakte stevig in op de goederenoverslag. Pas vanaf augustus 2020 werd een heel licht herstel opgetekend ten opzichte van de voorgaande maanden, waarna de verschillen kleiner werden in november en december. In 2021 zagen we een duidelijk herstel.

De verwachting was dat in 2022 het coronaverlies van de 2 jaren ervoor zou worden goedge maakt. Dit gebeurde ook.

De oorlog in Oekraïne schudde de wereldhandel grondig door elkaar. Ondanks deze context boekte North Sea Port in 2022 een recordjaar. Dit komt deels door de **opbouw van extra voorraden** en de **groei in diverse goederensoorten**, wat aangeeft dat de industrie op peil blijft.

Rusland is niet langer de **belangrijkste handelspartner** wat betreft **goederenoverslag via zeevaart**. Als gevolg van de EU-sancties zien we een krimp van 15% en komt het op een 2de plaats na de **Verenigde Staten** die een groei met 27% kent. Op plaats 3 komt het Verenigd Koninkrijk (+4%) gevolgd door Brazilië, Canada, Zweden, Noorwegen, Spanje, Finland en Frankrijk. De handel met Oekraïne is gehalveerd.

North Sea Port verwacht voor 2023 een minder jaar, maar wel een degelijk jaar. De verwachting is dat de investeringen een gelijkaardig niveau blijven aanhouden.

